

Věčná

STRÁŽ

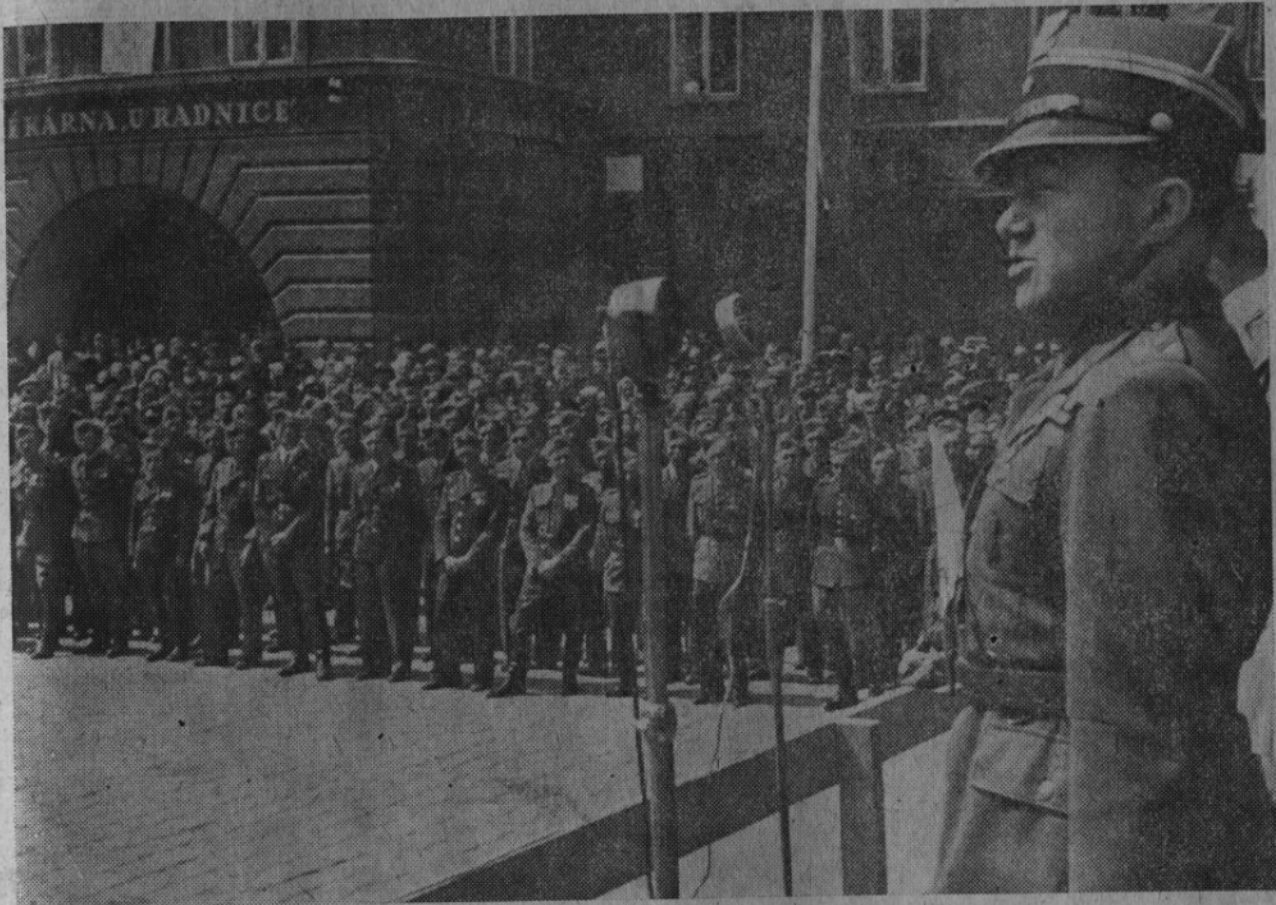

Týdeník Svazu Čechů z Volyně

Ročník IV. — Číslo 21—22

V Zátci 20. května 1949

Cena 6 Kčs

Projev zástupce polského velvyslanectví majora dr. Koflera v Zátci 8. 5. 1949 při slavnostním předání polských voj. vyznamenání příslušníkům čs. zahr. arm. ze SSSR z řad vol. Čechů.

Polská vojenská vyznamenání volyňským Čechům

U příležitosti oslav čtvrtého výročí Dne vítězství byla v neděli 8. května t. r. uspořádána v Zátci velká slavnost, na níž zástupce polského velvyslanectví v Praze major dr. Kofler odevzdal 587 volyňským Čechům, příslušníkům čs. zahr. arm. ze SSSR, polská vyznamenání, udělená z rozhodnutí presidenta republiky polské za hrdinství, zásluhy a obětavou pomoc při osvobozování polského území.

Slavnosti se zúčastnil voj. útvar „Volyňských Čechů“, zástupce MNO plk. Šnejdárka, zástupce KNV v Ústí n. L. posl. Hasík, četní zástupci okresních i místních orgánů lidosprávy, delegace polských zemědělských dělníků, zástupci tisku a krátkovlnného vysílání čs. rozhlasu pro Polsko.

Slavnost byla zahájena přehlídkou čestné čety, kterou provedl plk. Šnejdárka se zástupcem polského voj. attaché.

Zahajovací proslov měl ústřední taj. Svazu Čechů z Volyně Alexandr Nágel, který řekl toto:

Vážený přátelé, milí hosté, vojáci!

Zahajuji jménem Svazu Čechů z Volyně dnešní slavnost, pořádanou v rámci oslav Dne vítězství, na níž budou příslušníkům čs. zahraniční armády ze SSSR z řad vol. Čechů předána polská voj. vyznamenání, udělená z rozhodnutí presidenta a vlády republiky polské československým zahr. vojákům, kteří se vyznamenali v bojích se společným nepřitelem, německým fašismem, na polském území a tak zpečetili již tenkrát

přátelství, svazek a družbu obou našich bratrských národů.

Vítám na této naší slavnosti především vzácného polského hosta, zástupce polského velvyslanectví, pana majora dr. Koflera.

Dále vítám zástupce MNO, plk. Šnejdárka, zástupce voj. út. vol. Čechů, SBS a rovněž všechny zástupce lidosprávních orgánů, v první řadě zástupce KNV v Ústí n. L., poslance Hasíka.

Zvláště srdečně vítám delegaci polských zemědělských dělníků, kteří pracují na státních statcích na Zatečku a Podbořansku a tak krásně a prakticky pomáhají realizovat čs.-polskou smlouvu o přátelství a vzájemné pomoci.

Dnešní naše slavnost není proto jedine příležitostí oslavou Dne vítězství, ale

Zástupce polského velvyslanectví v Praze mjr. dr. Kofler symbolicky dekoruje skupinu vyznamenaných důstojníků, rotmistrů a poddůstojníků, žen a invalidů, příslušníků čs. zahr. arm. ze SSSR z řad vol. Čechů. Celkem byla odevzdána polská voj. vyznamenání 587 vol. Čechům, zahr. vojákům.

Delegace polských zem. dělníků zdraví zástupce polského velvyslanectví, majora dr. Koflera.

především manifestací československo-polského přátelství, které vyrostlo již v boji se společným nepřitelem a utužuje a prohlubuje se v mírové spolupráci.

Jsmé právem hrdí, že nám bylo dopřáno přispět svým dílem k budování základů tohoto přátelství bojem ve svazku slavné, hrdinné Rudé armády, na půdě bratrského Polska, za naši svobodu a samostatnost.

Je pro nás nejen velkou ctí, nýbrž i závazkem skutečnost, že převážnou většinu vyznamenaných polským vyznamenáním tvoří příslušníci čs. zahr. arm. z řad vol. Čechů. Je proto na nás i nyní, abychom přátelství vytvořené bojem a obětmi prohlubovali a rozšiřovali v mírovém snažení na společné cestě vedoucí oba národy k radostné budoucnosti, k socialismu. Předseda vlády RP Józef Cyrankiewicz řekl:

„Společný dobrý i zlý osud, společná utrpení i radost, bratrství ve zbraní vojáků polských i československých v boji s nepřitelem ve spojení s hrdinnou Rudou armádou spojily naše národy v pouty bratrství a přátelství. Je proto věstí obou našich národů uskutečňovat prakticky toto přátelství. Máme společné zkušenosti a také společná musí být naše cesta k zajištění míru. Tak jako hranice polské samostatnosti jsou česky pohraniční hory, tak hranicemi československé samostatnosti jsou polské hranice na Odře a Nise.“

Pro nás, kteří jsme se činně účastnili bojů za svobodu republiky na frontě, je dostatečně jasné a samozřejmé, že tak, jako by nebylo dosaženo samostatnosti CSR bez spojení se Sovětským sva-

zem a bratrským Polskem, tak není myslitelné, že bychom bez tohoto spojení našeho svobodu a samostatnost natrvalo uhájili.

Přesto je však třeba stále a znovu připomínat tyto nezvratné skutečnosti.

Přesto je třeba vždy a znovu připomínat velikost utrpení a obětí, které přinesly především národy Sovětského svazu, Polska a náš národ v bojích o svoji svobodu a základní lidská práva proti krutému a bezohlednému útočníkovi.

Nestačí však jen v úctě se sklánět před památkou padlých a umučených. Je třeba pevně, odhodlaně a neochvějně stát na stráži jejich odkazu a tvrdě hájit to, co jejich krví a životy bylo zapláceno.

Oni i my jsme bojovali za mír, svobodu a za právo na lepší, šťastnější život. A výsledky našeho boje si proto nedáme nikdy a nikým vzít.

Na válečné štvání zkrachovaných kapitalistických desperátů odpovídáme zvýšenou prací a budováním fronty míru!

Ať žije Den vítězství — vítězství práva, spravedlnosti, pokroku a míru!

Ať žije slavná, hrdinná Rudá armáda, která přinesla svobodu i našim národům!

Ať žije pevné, trvalé a upřímné přátelství polsko-československé!

Po úvodním projevu taj. SČZV Nágla promluvil krátce polský major dr. Kofler. Zdůraznil, že je mu velkou ctí odevzat vyznamenání, která udělil bratrským bojovníkům ve zbraní president Polské republiky za obětavou pomoc při osvobození polského území, přes něj se českoslovenští vojáci probíjovali k hranicím Československé republiky.

Vzpomněl také, že polské jednotky po boku hrdinné sovětské armády při pronásledování hitlerovských vojsk pronikly i na území Československa, kde je zastihl konec války. V závěru projevu provolal zdravice československo-polskému přátelství, Sovětskému svazu a jeho hrdinné armádě, generalissimu Stalinovi a presidentu republiky Klementu Gottwaldovi. Potom předstoupil k vyznamenaným a několik z nich za všechny ostatní symbolicky dekoroval jménem presidenta Polské republiky „válečnými kříži“ a „stříbrnými medailemi“ za zásluhy na poli slávy“. Mezi vyznamenanými byly i ženy a řada invalidů.

V zastoupení ministra národní obrany arm. gen. L. Svobody blahopřál vyznamenaným plk. Šnejdárk.

„Vyznamenání vás zavazuje — pravil plk. Šnejdárk — k další spolupráci a utužování přátelského styku s Polskem, abychom v pevném šiku po boku Sovětského svazu byli nezdolnou hradbou proti všem nepřítelům.“

Po vřelém projevu polského zemědělského dělníka Stanislava Wilkosze, pracujícího na stát. statku Perč na Žatecku, který vyslovil radost, že polští zem. dělníci pomáhají svou prací dokazovat a utužovat také prakticky vzájemné přátelství, poděkoval v polském projevu za vyznamenání předseda SČZV red. Jar. Chudoba. Rekl:

W imieniu wszystkich wołyńskich Czechów, odznaczonych dziś krzyżem walecznym i srebrnym medalem za służonych na polu chwały dziękuję

Prezidentu i rządowi Rzeczypospolitej Polskiej za wielki zaszczyt, okazany nam, czechosłowackim bojownikom za wolność, którzyśmy walczyli w sojuszu ze sławną i bohaterką Armią Radziecką, na polskiej ziemi o wolność i niepodległość swojej Ojczyzny!

Možemy dziś z dumą powiedzieć, že byla to walka zároveň o wolność i nepodleglost Polska, bo dziś už ne ulega najmieszej wátplivosti, že obrona naszych granic jest obroną i granic Polska. — „Niema i ne bédzie nepodlegléj Czechosłowacji bez nepodlegléj Polska i niema nepodlegléj Polska bez nepodlegléj Czechosłowacji”. —

Jestešmy šwiadomi sobie zaszczytných obowázkův, które uklada nam ten fakt.

Przyjaźń — ukutá na polu chwaly — w walce ze wspólnym wrogiem, poświęconá wspólnie przelaná krví i ofiarami — bédziemy strzec i poglobiac w pokojowej współpracy dla dobra naszych narodów.

Niech žyje braterstwo broni czechosłowackich i polskich bojownikův za wolność!

Niech žyje i niech się poglobia i rošnie przyjaźń i współpraca polsko-czechosłowacka!

- Tato krásná slavnost československo-polského přátelství byla ukončena československou a polskou státní hymnou a pochodem voj. út. „Volyňských Čechů“ před vyznamenanými a čestnými hosty.

Jako další důkaz našj dobré spolupráce s bratrským Polskem je skupina Poláků, která pracuje na státních statcích na Zatecku. Poláci vytvořili opravdu kamarádké prostředí ve všech obcích, kde pracují. Svědomitě plní své úkoly v zemědělství a po práci se dovedou také radostně pobavit. 44 našich slovanských bratrů se po tři neděle školilo na traktoristy. Jejich školení provádí obětavý zemědělský pracovník, ředitel rolnicko-chmelařské školy v Zateci, dr. inž. Zázvorka. Ve školení mu pomáhá učitel autoškoly V. Vlk. Poláci jsou dobrými žáky a všichni mají předpoklad k úspěšnému složení zkoušek. Kursem pro traktoristy však jejich školení neustane. Budou připraveni ke zkouškám na rolnicko-chmelařské škole.

Slavnostního předání polských voj. vyznamenaní příslušníkům čs. zahr. arm. ze SSSR z řad vol. Čechů zúčastnila se delegace polských zemědělských dělníků, kteří pracují na státních statcích na Zatecku a Podbořansku. Na obrázku projev polského dělníka, Stanisława Wilkosze. Po levé straně tribuny polští dělníci s praporem.

ВСЕМИРНО-ИСТОРИЧЕСКАЯ ПОБЕДА Красной Армии

На днях Советский союз вместе с прогрессивными странами всего мира отметил четвертую годовщину великой победы Красной Армии над фашистской Германией.

Смертельная угроза нависла над всем миром. Страна самого агрессивного и разбойничего империализма потерпела поражение в первой мировой войне 1914-1918 г. начала усиленно готовиться к реваншу.

Всё человечество знает теперь, что гитлеровская агрессия стала возможной, потому что американские капиталисты помогли немцам создать военно-экономическую базу, а Англо-французские империалисты, с согласия США, отказались от коллективной безопасности и помогли Гитлеру розвязать вторую мировую войну.

„Молниеносная война“, проведенная Германией в Западной Европе против неподготовленных к войне стран, опутанных предательством и провокациями квислингов нетопов, создала миф о непобедимости немецко-фашистской армии. К весне 1941 года Германия поработила почти все народы Европы.

В те тяжелые дни великий Сталин с гениальной прозорливостью указал советскому народу путь к достижению победы над врагом. Он поставил перед советскими воинами задачу не только ликвидировать грозную опасность повисшую над Советским союзом, но и оказать помощь всем народам Европы.

Советская Армия — армия освободительница с честью выполнила свою великую историческую задачу. Она разгромила армию гитлеровской Германии, отстояла свободу, честь и независимость своей Родины и освободила порабождённые народы Европы. Никогда Чехословацкий народ не забудет жертв принесенных Красной Армией для нашего освобождения. Дорогой ценой была завоевана эта победа. Тысячи бойцов советских бойцов покрывают землю Чехословакии и других

стран.

Но эта война, как указал товарищ Сталин, была не только проклятием. Она была великой школой испытания и проверки всех сил советского народа. Она безжалостно сорвала все покровы и прикрития, скрывавшие действительное лицо государства, правительств, партий и выставила их на сцену без прикрас.

Война показала преимущество советского строя и советского государства перед капиталистическим строем.

Победа Советского союза во II империалистической войне явилась победой ленинизма, победой идеи Ленина-Сталина, победой коммунистической партии.

Под знаменем Ленина, под мудрым водительством Сталина Советский народ крепит могущество социалистического государства и освещает путь всему прогрессивному человечеству в его борьбе за победу демократии и социализма.

Международная реакция, обезпеченная завоеваниями социализма в СССР и успехами демократических стран, вынашивает планы новой войны и угрозами и шантажем хочет напугать свободолюбивые народы. Эти торговцы смертью хотят вновь залить весь мир кровью, пожаром и руинами.

Советский Союз и страны новой демократии кровно заинтересованы в прочном и длительном мире, зорко следят за всеми махинациями международных империалистов. Парижская мирная конференция показала, что вместе с нами все трудящиеся народы земного шара жаждут мир и будут отстаивать дело мира.

Новыми победами на трудовом фронте в нашей стране отстоим и укрепим мир.

Да здравствует Советский народ и его Красная Армия — армия Освободительница — стоящие во главе борьбы за мир и независимость народов!

З. Зарибницкая

Mamince

(Ke dni svátku matek)

Nad všechny co mne mají rádi
Nad každý úspěch mého mládí
Nad mého dětství slunné dny
Nad divých let duhové sny
Jsi drahá mi!
Ať nespoutaná prolétá
Nad mojí hlavou sterá bouře —
Na louce žití rozkvétá
Květ trpkých zkušeností — hoře —
Však dokud Tebe ještě mám,
Tebe, která jsi jako zoře,
Vítězně vyjdu z každého boje
Mamičko moje!
Co zdá se býti drahokam
Je často pouze sebeklam,
A každé štěstí mnohokrát
Musím si těžce dobývat,
Dobyté pak by zachovat
Z dne na den o ně bojovat...
Však když se cesta stává těžká,
Zbývá mi ještě zlatá stezka,
Kde plynou lásky Tvoji zdroje
Mamičko moje!
Kde chladí rozpálenou skrář
Tvá milá, plná něhy dlaň,
A duše cítí velkou změnu
Při jednom sladkém matky jménu,
Pohléd můj smutkem ztemnělý
Mění se v úsměv nesmělý.
Bolest všechnu svou krutost ztrácí,
Let dětských kouzlo zpět se vrací.
Jen jedno pravou cenu má —
Jsem dcera Tvá!
Jsi drahá mi, mamičko moje,
A všechno v žití mohu snést
Jen ty mi, lásko, musíš kvést,
A tišit všechny nepokoje —
Mamičko moje! A. Hřibovská.

POLSKIE ODZNACZENIA DLA ŻOŁNIERZY ČSR

W tych dniach 578 żołnierzy czechosłowackiej, zostały wręczone polskie odznaczenia wojskowe, nadane im przez prezydenta R.P. za udział w walce o wyzwolenie ziem polskich.

Uroczystość wręczenia odznaczeń przekształciła się w wielką manifestację przyjaźni czechosłowacko-polskiej.

Trybuna ludu 12. V. 1949

Válečné škody způsobené ČSR činí — podle zpravodaje rozpočtového výboru NS posl. Janouše — 1 bilion 351 miliard 800 mil. Kčs.

Americký ministr zahraničí Acheson požádal zahraniční výbor senátu o poskytnutí půjčky 1.450 mil. dolarů na vyzbrojení států, které podepsaly severoatlantický pakt.

Mzdy amerických dělníků klesly od

15. prosince 1948 do 15. dubna 1949 v průměru o 1.66 dolarů týdně.

V dubnu se zvýšil počet nezaměstnaných v britském okupačním pásmu Německa o 60.000 osob.

V roce 1944 bylo v našem pohraničí na 400.000 českých lidí. Úkol osídlovací politiky, dosažení hustoty osídlení asi 2.500.000 lidí, byl dosažen.

Stonka ziemniaczana — groźny wróg rolnika

Od dłuższego czasu mówi się wiele o szkodniku, niweczącym kultury ziemniaczane — stonce ziemniaczanej. Stonka ziemniaczana, (poz. red.: mandelinka bramborová — Leptinatorsa decemlineata) jest to najgroźniejszy wróg rolnika.

Owad ten (chrząszcz Kolorado) należy do rodziny stonkowatych ma około 1 cm długości. Jest on wypukły i jaskrawo zabarwiony — wzdłuż każdej z jego żółtych pokryw przebiega po 5 czarnych smużek. Pomarańczowe przedplecze posiada czarne, symetrycznie rozmieszczone plamki, z których dwie środkowe największe układają się zwykle w kształt litery V, rzadziej — H. Odnóża pomarańczowe, odwłok oraz płaski środek ciała — tejsze barwy.

Chrząszcze siedzą zazwyczaj na młodych liściach ziemniaka, więc wiosną na przyziemnych, zaś później na wierzchołkowych. Jaja barwy pomarańczowej samicy składają pod liście, przeważnie kupkami, po kilkadziesiąt sztuk. Wylęgające się z jaj drobne larwy mają najpierw barwę krwistoczerwoną, później pomarańczową, stopniowo blednącą, ale zawsze są dobrze widoczne i przy pewnej wprawie łatwo się je odróżnia od innych, podobnych owadów, żyjących na ziemniakach np. od poczwerek biedronek lub larw pluskwia-ków. Wyrośnięte larwy schodzą do ziemi i tam na pewnej głębokości przekształcają się w różowe poczwarki, które następnie wydają chrząszcze. — Świeżo wylęgnięty chrząszcz — zależnie od pogody — pozostaje w glebie i tam zimuje albo też wydobywa się na powierzchnię celem wydania następnego pokolenia jeszcze w tym samym roku. Jest nadzieja, iż w naszych warunkach klimatycznych przeważnie będzie się rozwijało jedno tylko pokolenie.

OSZAŁAMIAJĄCA PŁODNOŚĆ

Dzięki niezwykłej płodności stonki (czasem ponad 1.000 jaj) nieliczne nawet okazy, które zdołają wylądować na polu, mogą w krótkim czasie opanować plantację a potem i całą okolicę. Stonka ziemniaczana jest szkodliwą zarówno jako larwa, jak i owad dorosły. Chrząszcze dorosłe i larwy żerują na liściach ziemniaków, niszcząc je doszczętnie. Przy słabym wystąpieniu szkodnika obniża się tylko plon ziemniaków, przy silnym natomiast dochodzi do gołozeru i rośliny nie wydają w ogóle żadnego plonu.

W latach 1943—1945 stonka ziemniaczana, wykorzystując stan wojenno-gospodarczy Niemiec, opanowuje w błyskawicznym tempie całe terytorium Rzeszy i dociera do naszych granic zachodnich. W roku 1947 zostaje wykryte na terenie Polski 10 desantów, czyli ognisk stonki ziemniaczanej. Nasze drużyny poszukiwaczy zbierały po prostu wiadrami stonkę na polach, — tam gdzie nigdy jej dotąd nie znajdowano. W tym samym czasie w Czechosłowacji zostają wykryte 4 ogniska stonki, zaś w Austrii i Jugosławii po jednym. Miliardowe zastępy stonki atakują więc nie tylko Polskę — krainę ziemniaka, ale i też i państwa sąsiednie. Na olbrzymim froncie od Bałtyku poprzez Karpaty, Alpy aż do Morza Śródziemnego wre zacięta i zdecydowana walka ze stonką — walka o ziemniak.

ZAGROŻONY ZIEMNIAK

Sytuacja, w jakiej znajduje się przyszłość produkcji ziemniaka, jest poważna, ale bynajmniej nie beznadziejna. Polska ma jeszcze wszystkie szanse obrony przed stonką. Dla celów walki nagromadzono olbrzymie — jak na nasze powojenne możliwości — zapasy środków chemicznych i aparatury. Zwalczenie stonki ziemniaczanej unormowane jest rozporządzeniem Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych. Kierownictwo akcją walki ze stonką należy do kompetencji Nadzwyczajnego Naczelnego Komisariatu do walki s chorobami zwierząt, roślin i szkodnikami przy Ministerstwie Rolnictwa i Reform Rolnych, poprzez Wojewódzkich Komisarzy Ochrony Roślin oraz aparat podległy. Ponadto na terenie całego kraju utworzono Komitety Obywatelskie Ochrony Roślin, których zadaniem jest powszechna mobilizacja do walki ze stonką, jako z zagadnieniem w danej chwili niesłychanie ważnym.

AKCJA OBRONNA

Pierwszym podstawowym momentem walki ze stonką jest jej poszukiwanie na polach ziemniaczanych oraz roślin pokrewnych, celem uchwycenia pierwszej fali szkodnika. Od terminowego wykrycia stonki i zameldowania czynnikiem fachowym Ochrony Roślin zależy niemal całe powodzenie następującej w ślad za tym akcji likwidacyjnej.

Każdy pojedynczy krzak winien być kilkakrotnie w okresie lata do-

kładnie przeszukany od góry — do dołu. Meldunki należy przysyłać natychmiast — obowiązkowo z niezwykłymi okazami owadów! Nie roz-wlekać i nie zatajać ani jednego okazu stonki żywej! Tutaj tak jak z ogniem: z małej iskielki może wybuchnąć groźny pożar, trudny do ugaszenia.

Drugim podstawowym momentem walki jest natychmiastowa likwidacja szkodnika, wykrytego w polu, przez zastosowanie odpowiednich metod i środków, pod bezpośrednim kierownictwem Stacji Ochrony Roślin. Środki techniczno-chemiczne, potrzebne do radykalnej walki, rozdzielane są z funduszy państwowych. Czynniki administracji ogólnej i podległy aparat terenowy, następnie Komitety Ochrony Roślin oraz sami rolnicy powinni uczynić wszystko, aby akcja poszukiwania i zwalczania stonki została wykonana pod każdym względem powszechnie, do-kładnie i radykalnie. Ma to bowiem zasadnicze znaczenie dla zatrzymania pochodzącego szkodnika, co jest równoznaczne z zapewnieniem ludności podstawowego i niezastąpionego artykułu, jakim u nas jest ziemniak. (Dziennik Zachodni)

Důležitě opatření proti mandelince bramborové

Ministerstvo zemědělství rozesílá přivě okresním národním výborům oběžník o opatřeních proti mandelince bramborové v tak zvaných izolovaných ohniskách. Na návrh ústavu pro ochranu rostlin musí zajistit okresní národní výbor, rostlinolékařský referent, nejprve poprášení všech pozemků loňského roku zamořených, bez ohledu, jsou-li již na nich nebo teprve budou vysázeny letos brambory, nebo byly-li pozemky osety. Dále poprášení všech pozemků, na nichž byly brambory loňského roku, nebo na nichž jsou letos již vysázeny, a to do okruhu až 500 m od loňského ohniska.

K poprašování se použije prostředek DDT, a to 25—30 kg na 1 ha. Pozemky k poprašování určí rostlinolékařský referent ONV, který zajistí také co nejrýchleji přísun přístrojů a potřebného množství přípravků. Poprašování bude provedeno jen za počasí, kdy nehrozí nebezpečí trvalého deště. Chladné počasí, i když trvá několik dní, nevadí. Bude-li po poprášení silný déšť, opakovaně poprášení na pozemcích loňského roku zamořených a na nejbližším okolí. Toto opatření se týká celkem 21 obcí na různých okresech, které jsou v oběžníku vyjmenovány. Rostlinolékařský referent příslušného okresního národního výboru je odpovědný, že poprášení bude provedeno podle těchto směrnic. Všechna tato opatření budou provedena co nejdříve. Vyskytne-li se mandelinka před termínem stanoveným pro poprášení proveďte poprašek ihned. Jakékoli závady, stejně i započatí akce hláste ihned ministerstvu zemědělství. TMZ

Jak se budou provádět rozpis osevních ploch na rok 1950

V těchto dnech rozeslalo ministerstvo zemědělství na jednotlivé kraje směrná čísla osevu pro rok 1950. Čísla se týkají celého sektoru zemědělské výroby mimo půdu převzatou do 15. března t. r. státními statky a půdu obhospodařovanou státními hřebčiny a výzkumnými ústavami. Podrobným a včasným rozpisem úkolů v rostlinné výrobě až na jednotlivé zemědělce připraví se pevná základna pro uskutečnění celostátního plánu v sektoru rostlinném na r. 1950.

Lkoly, které očekávají v příštím roce zemědělce v rostlinné výrobě, lze na rozdíl od letošního roku a zvláště od let minulých v zásadě charakterizovat snížením plochy chlebovín. Snížením osevu chlebovín zajistí se dostatečná krmná základna, nutná pro splnění plánované živočišné výroby. Naproti tomu bude zvýšena plocha cukrové řepy (proti základu z r. 1943—1938, považovanému za 100% a proti poslednímu roku dvouletky ze 111,6 proc. na 128,6 proc.). Je to odůvodněno tím, že je větší poptávka po cukru u nás i v zahraničí. Rovněž plochy bramborů se zvýší proti roku 1949, poněvadž stoupla spotřeba v našem průmyslu. Konečně budou zdvojnásobeny proti letům předválečným plochy olejnin, zvláště řepky a lnu jako nezbytné suroviny pro náš průmysl.

Časový rozvrh plánovaných osevů je upraven tak, aby byl v hlavních rysech proveden ještě do žni. Pokud jde o hektarové výnosy, sklizeň a výkupní množství rostlinné výroby spolu s výrobním a výkupním plánem živočišné výroby, budou tyto projednávány od 1. září t. r.

Z toho jasně vyplývá, že bude nejen respektována plná účast zemědělců na stanovení výrobních úkolů, ale že jim bude také poskytnuta i všestranná příležitost k projevení výrobní iniciativy sestavováním vstřícných plánů.

Pokud jde o technickou stránku provedení rozpisů směrných čísel osevních ploch, bude v jednotlivých plánovacích komisích KNV, ONV, MNV bezpodmienečně nutná dokonalá spolupráce mezi lidovou správou, mimořádnými výživovacími komisemi a zástupci zájmových složek rolníků.

K rozpisu a zajištění speciálních kultur, jako cukrovky, čekanky, průmyslového plánu ve znamení stále stoupajících brambor ap., budou přibíráni též důvěrníci cukrovarů, sušáren čekanky a lihovarů.

Při rozpisu směrných čísel je třeba dbát, aby byly úkoly rozvrhovány podle přírodních výrobních podmínek okresů, obcí a jednotlivců. Snížení ploch chlebového obilí provede se zejména tam, kde k tomu nutí přirozené výrobní podmínky, kde je nejvyšší stav dobytka na 1 ha a nejvyšší nedostatek krmné základny. Dále je potřeba přihlídnout k spravedlivým a oprávněným požadavkům okresů, obcí a zemědělců, k jejich výrobním možnostem, schopnostem a specialisaci. ONV a MNV budou při rozpisech dozírat na to, aby drobným zemědělcům s vysokým stavem dobytka byla zajištěna dostatečná krmná základna. V každé obci je nutno zvláště pamatovat na to, aby byly zemědělcům umožněny návrhy pro zlepšení osevního plánu.

Jarní výkup zemědělských plodin

Základním a nejpřednějším úkolem zemědělské výroby je zabezpečiti a stále zlepšovati výživu lidu. Vyplývá to ze směrnice, které dal v listopadu prezident republiky Klement Gottwald na schůzi Ústředního výboru KSC pro naši cestu k socialismu. Výživa našeho pracujícího lidu spočívá a musí spočívat především na bedrech domácí zemědělské výroby a je čestným úkolem našeho zemědělství splniti tento příkaz národní solidarity.

Nyní, kdy se otevřelo jaro a kdy zemědělci počínají již upíratí zraky k budoucím žním, nesmějí zapominat, že jejich závazek, který vyplynul z loňské sklizně, ještě není plně vyrovnán. Závěrečnou kapitolou každých žní je výkup obilí a ostatních zemědělských plodin pro veřejné zásobování. Na výši podílu, který se z úhrnu zemědělské výroby dostane veřejnému zásobování, závisí stupňování životní úrovně pracujících, o něž usiluje naše lidově demokratická republika.

Jarní přehledka osetých polí a ostatních zemědělských kultur dala již zemědělcům jasný obraz o tom, které kultury nutno obnovit, příp. vylepšit. Podle zpráv rolnických zpravodajů, které došly státnímu úřadu statistickému, možno soudit, že ozimé obilniny přezimovaly celkem dobře, takže rozsah ploch, které byly zasaženy nebo které ještě bude nutno zasažati následkem špatného přezimování, bude pravděpodobně odpovídat normál-

nímu průměru nebo spíše bude ještě menší. Tím odpadá jakýkoliv důvod k zadržování pohotových zásob osiva, které si mnozí rolníci uchovávali pro dodatečnou jarní setbu. Nastává tedy chvíle, kdy je mravní povinností zemědělců nabídnouti veškeré přebytky obilí z loňské sklizně k výkupu pro veřejné zásobování. Zavazuje je k tomu již ta skutečnost, že průmyslová výroba s obětavým vypětím sil dělnictva a ostatních zaměstnanců splnila nejen velmi čestně naši dvouletku, ale že přešla i do pětiletého plánu ve znamení stále stoupajících výkonů, přesahujících někdy i značně stanovenou normu, kdežto celkový plán výkupu obilí dosud nedosáhl ani plánem určeného množství. Tak u chlebového obilí jeví se stále ještě výkupní schodek 5%, kdežto u obilí krmného je rozdíl proti plánované normě ještě větší. Přitom se dosud dosažené výsledky ve výkupu obilí opírají především o dodávkovou morálku těch rolníků, kteří nabídlí k výkupu obilí v množství přesahujícím předepsaný kontingent, zatím co jiní zůstali svými dodávkami značně pozadu. Je proto nejvyšší na čase, aby tyto opoždění urychlenými dodávkami splnili svou povinnost.

Nejde však jen o obilí. Také dodávky bramborů se musí nyní, když pominulo nebezpečí mrazu, státi plynulými, neboť jejich spotřeba jak ve výživě, tak v průmyslové výrobě je značná.

Léčivé byliny — cenný statek

Naše školní mládež se již připravuje na sběr léčivých bylin. Podle zprávy tisku je to zvláště brněnská mládež, která se chystá k tomuto vděčnému i záslužnému nástupu.

Naše matky a hospodyně budou mít naši mládež jistě k tomu, aby se věnovala sběru léčivých bylin nejhorlivěji. Jaro se dostavilo s nádherným rozkvětem a dlužno zvláště letos vytežit z přírody nejvíce hodnot. To platí i o léčivých bylinách a léčivech, na které jsme jinak ve značné míře odkázáni na dovoz z ciziny.

Příroda je opravdový samaritán. Již počátkem jara můžeme sbírat oděnký babího hněvu, který se velmi osvědčuje při dně, reumatismu, žloutence, močových kaméncích a p. Též na jaře sbíráme kořen bedrníku, který znamenitě léčí anginu, zduření mandlí, bolesti v krku a pod. Dále sbíráme čerstvé lístky borůvek, které stávají průjmy a jejichž vytlačena šťáva s úspěchem léčí choroby ústní dutiny. Březová voda odstraňuje nečistotu pleti a lišeje a čaj z březových listů prospívá močovým orgánům. Choroby jater, ledvin, žluče a pod. léčíme šťavou z kořene čekanky, který se sbírá již v dubnu, ale i na podzim. V květnu se sbírají květy a listy dřínu, které poskytují léčivé kloktadlo; dřínový olej léčí záněty. Kůra letního dubu poskytuje odvar, který léčí zduření žláz, je prospěšný pro sedací koupele a p. V květnu též sbíráme výtečný heřmánek, který poskytuje nejen výtečný olej, ale jehož odvar je znamenitý pro vymývání vlasů a uzdravuje vlasovou pokožku. Hlučavka bílá, velmi všední bylina, poskytuje odvar, který léčí choroby dýchadel a osvědčuje se i při ženských chorobách. Listy jahodníku zacelují zánětlivé rány a odvar se osvědčuje proti úplavici a krvotocích. Odvar jaterníku léčí choroby močové. Již od května se sbírá jitrocel, jehož roztloučené listy léčí rány a šťáva se osvědčuje při plicních chorobách, chorobách žaludku a p. Kostival lékařský léčí staré vředy, odvar léčí katary a průjmy. Libeček lékařský je léčivý při srdeční vadě a nervových chorobách. Mařinka odnímá horkost a tláší bolavé hlavy. Odvar z jarní kůry modřínu prospívá močovým orgánům a prášek z této kůry léčí vředy. Odvar listů i kořenů pampelišky prospívá chudokrevným a trpícím žloutenkou a chorobami jater. Podběl léčí zánětlivé otoky, ruži v obličejí a p. Petrklíč (prvosienka) poskytuje léčivý odvar, posilující srdce, dýchací orgány a j. Řeřicha podporuje výměnu látek v těle a m. j. se osvědčuje při léčení spálenin. Šalvěj poskytuje znamenité kloktadlo a odvar léčí choroby žaludku a dýchadel. Šťovík je léčivý při žloutence, bolavé hlavy a jaterních chorobách. Květ trny posiluje žaludek.

Uvádíme jen byliny, jejichž sběr počíná prvním jarem. Ale ani počet těchto bylin není výčerpán. Chceme jen upozornit na poklady, které nám zdarma poskytuje příroda a po nichž povětšinou netečné šlapeme k vlastní škodě. Pěstování a sběr léčivých bylin je velmi užitečnou prací pro celek, neboť umožňuje výrobu léčiv z domácích surovin a tím i úsporu drahých devis. Laického léčení domácími přípravky z léčivých rostlin se ovšem varujeme, neboť bez předchozího odborného vyšetření choroby a bez přesného odměření dávek může laická léčba natropit více škody než užítku.

Věda a život

Jedním z výrazných znaků posledních desetiletí a zejména posledních let je ustávně sblížení vědy a života. Když věda žila stranou života, v sklenicovém prostředí, často upadala v nebezpečí, že se stane „vědou pro vědu“. Někteří vědci se cítili povzneseni nad praktické a strážlivé zájmy průmyslu, výroby a potřeb každodenního života. Do podobného omylu upadali i někteří praktikové; příliš spoléhali jen a jen na praxi a dívali se na vědu jako na něco cizího, vzdáleného, co jim nemůže pomoci a poradit. Ale ukázalo se, že není dobré teorie bez dobré praxe a naopak: že není dobré praxe, která se neopírá o vědu.

Věda žije tím, že slouží životu; národu a lidstvu; věda žije tím, že si svoje poznatky a objevy může ověřit každodenně v prostém životě. Stavěla by na pisku každá praxe, výroba, kdyby nešla ruku v ruce s posledními objevy a vynálezy vědy a techniky. Vidíme také, jak dnes velmi rychle to, co ještě včera vypadalo jako čistě vědecká otázka, se stává téměř obratem účinným pomocníkem v továrnách, dílnách atd. Co ještě včera vypadalo neživotně, theoreticky, jako vnitřní otázka nějaké vědecké laboratoře, se stává zítřka účinným nástrojem výroby. Ještě nedávno na př. o ultrazvucích se psala jen učena pojednání; dnes už tyto ultrazvuky mají zcela praktický význam, neboť se jimi zkoumá vnitřní pevnost kovových součástí atd. Nejnovější obory techniky, rozhlas, televize a radar, ale také atomová puma, umělé hmoty atd. nejsou ničím jiným, než stálou proměnou vědeckých, theoretických poznatků v praktický užitek. Není tomu tak dávno, co rozbití atomu zajímalo jenom několik vědců. Tato čistě vědecká záležitost se však v druhé světové válce proměnila v atomovou pumu, která byla svržena na Hirošimu a Nagasaki. Ale je také naděje, že poznání tajemství rozbitého atomu odkryje jednu pramenových sil, které budou pomáhat pracujícím člověku k stále většímu blahobytu.

Věda se stále obrací k životu a praxi a praxe stále důvtivěji se opírá o vědu. To platí také pro nás. Máme vyspělý průmysl a vyspělou výrobu. V poslední době zejména četné zlepšovací návrhy jsou nám důkazem, jak yše neustále zlepšovat průmysl a výrobu vychází ze zdola od pracujících u strojů. Máme-li mít dobrou praxi, dobré továrny, dobré stroje, musí se dnes každodenní praxe opírat stále o vědu. To znamená mít úctu k vědě, mít k ní poměr; to znamená také povinnost neustále se vzdělávat.

Musíme mít dobré výzkumnictví. Víme, jak v Sovětském svazu velkými Stalinovými cenami vyjadřují uznání těm, kteří pracují vědecky. Také jiné země značné procento svého národního důchodu věnují na výzkumnictví. Také u nás praktické musí prohlubovat svůj vztah k vědě; musí horlivě studovat a sledovat odbornou vědeckou práci ve světě a usilovat o vlastní vědecké, hlučkové a niterné poznání.

Náš průmysl vyrostl z malých počátků; česká píle v něm dovedla vytvořit přes velké překážky dílo, které si získalo dobré jméno v celém světě. Tímto směrem musíme pokračovat; budeme se proto snažit o to, abychom svoji výrobu stále více opírali o vědu, aby věda pomáhala životu a aby zase naopak celý život národa podporoval vědu v úsilí o poznání stále nové a pronikavější.

Jirásek do rukou lidu

Z podnětu presidenta republiky Klementa Gottwalda byla před několika měsíci zahájena akce, jejímž posláním a úkolem je literární dílo velkého českého spisovatele Aloise Jiráska dáti nejširším vrstvám lidu v důstojné úpravě a přece za cenu pokud možno nejnižší. Tato krásná myšlenka stává se teď už skutkem, protože právě byl vydán první svazek souboru Jiráskových spisů, jímž jsou jeho slavné „Staré pověsti české“. Je to opravdu svátek našeho národního a kulturního života. Z iniciativy nejvyššího občana státu jsou širokým vrstvám našeho lidu zpřístupňovány nejcennější hodnoty národní kultury české a slovenské — neboť na Slovensku, rovněž z podnětu presidenta republiky Kl. Gottwalda, byla zahájena obdobná akce Hviezdoslavova a doufejme, že oba tyto záslužné počiny se budou plodně prolínat i v měřítku československém, že Jirásek bude čten i na Slovensku a slovenští klasikové také v Čechách a na Moravě.

Proč to byl právě Jirásek, jehož dílo se dostává do rukou naší kulturní veřejnosti pod tak vysokou záštitou, s takovou péčí, v takovém rozsahu a s tak velkým posláním, jako dosud žádného jiného českého spisovatele? Hlásíme se k Jiráskovi, protože je nám blízký — řekl to za nás za všechny Klement Gottwald — bližší, než staré společnosti kapitalistické, protože ve svém díle mistrně vystihl, které naše tradice vedou vpřed, ke svobodě a k rozkvětu národa. Jiráskovo dílo nás učí nejen správnému po-

hledu na naši minulost, ale má i významně poslání pro naši národní současnost i budoucnost: posiluje naše národní sebevědomí a plní nás dějirným optimismem a vírou v tvořivé síly lidu.

Český lid pochopil tuto výzvu a přihlásil se spontánně k Jiráskovu dílu i jeho odkazu. Sběrka na Jiráskův fond dosáhla již výše 20 mil. Kčs a počet přihlásek k odběru Jiráskových knih dalek přesáhl určený náklad 50.000 výtisků. Bylo proto rozhodnuto, že Jiráskův soubor obdrží především závodní, školní, vojenské a obecní knihovny a dále nejlepší dělníci, rolníci, vojáci a členové SNB podle doporučení svých organizací. Další zájemci budou uspokojeni při druhém vydání souboru, s nímž se počne ihned po skončení prvního.

Jiráskovská akce má však kromě významu literárního i nesporný význam politický. V těžkých chvílích národního zápasu, když široké vrstvy potřebovaly oporu a hledaly svého národního spisovatele, Jirásek se vždy ocital v prvních řadách našich spisovatelů. Také dnes, v době, kdy tvoříme lidově demokratickou republiku, namířenou co nejdále vpřed, kam můžeme vývojem dospět, chceme toto své úsilí opírat o pravé, povité a dobré národní tradice české, jejichž Jirásek byl vždy věrným tlumočnickem a hlasatelem. Z jeho knih pak budou znovu přecházeti i do krve dnešních a budoucích českých lidí, do celé naší národní současnosti i budoucnosti.

Jako dříví v lese

Když se před lety chtělo o někom říci, že vyrůstá bez výchovy, bez péče, řeklo se, že roste jako „dříví v lese“. Toto úsloví je z doby, kdy lidé ještě nedovedli plně ocenit význam lesů právě proto, že jich bylo mnoho a že dávaly mnoho dříví. Teprve v tomto století a zejména v posledních letech po válce jsme poznali význam lesů; je potřeba podle toho jednat a starat se o lesy.

Předloni bylo velké sucho. Jednou z příčin nedostatku vláhy je také to, že vláha se neudrží v zemi příliš dlouho. Lesy — a v tom je jejich velký význam — jsou přirozenou a velkou nádrží vláhy, vody a vlhkosti. Lesní půda dovede zachytit až desateronásobek množství vody. Čím méně lesů, tím méně vláhy.

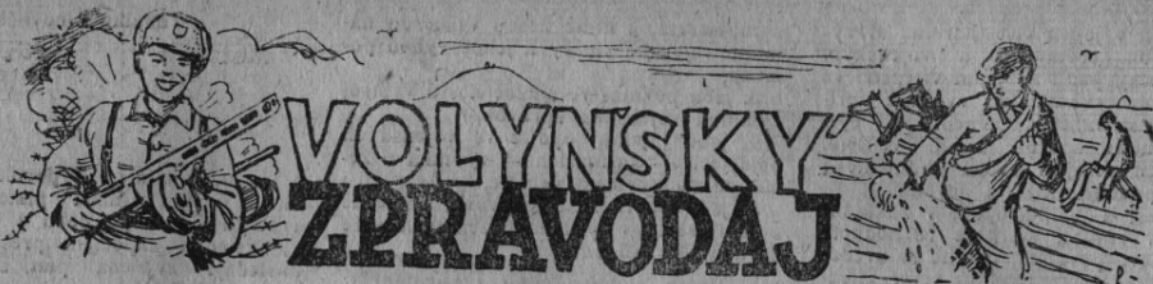
Lesy dávají suroviny, jejich význam stále roste. V minulých staletích se s lesním dřívím přímo plynulo. Sklární a jiné podniky se zakládaly v pohraničních lesích; mnoho dříví se spálilo jenom proto, aby se z popela vyluhovalo trochu drasla do skla. Uhlí tehdy lidé neznali; topilo se dřevem a řemesla užívala dřevěného uhlí. S rozvojem vědy, techniky stoupl význam suroviny, kterou dodávají lesy; je to především buničina, která se mění v papírny na nekonečný pás rotačního papíru. Ale z této buničiny, kterou dávají lesy, se vyrábí také celuloid, film, ale vyrábí se z ní také umělé hedvábí, umělá vlna, příze na punčochy atd. Poptávka po této surovině neustále stoupá. Les roste velmi pomalu a hlad po dříví je neustále větší; proto pochopíme, že nejenom u nás, ale v celém

světě jsou starosti, jak šetřit s dřívím, které nám dávají lesy.

Jsou v podstatě dvě cesty: přísné a opatrné hospodařit se vším, co dávají lesy. Je možno šetřit se stavebním dřívím; v dohledné době na některých stavbách místo dřevěných konstrukcí, místo dřevěného lešení bude použito ocelových trubek. Dříví je dnes příliš vzácná surovina, než abychom je mohli snížit na lacině topivo. Musíme šetřit s papírem; proto má velký smysl sběr starého papíru. Ušetří nám opravdu celé čtvereční kilometry lesů.

Nejde však jen o to, abychom šetřili se surovinou, kterou dávají lesy. Jde také o to, abychom zakládali nové lesy. Musíme odčinit škody, které způsobilo špatné hospodářství předválečné, které dávalo přednost smrkovým lesům. Musíme také odčinit válečné drancování okupantů v našich lesích. Máme možnost zalesnit velké rozlohy méně úrodné půdy. Získáme tím více vláhy, získáme tím nové možnosti rekreace, ale hlavně získáme tím velmi cennou surovinu, kterou je dnes lesní dříví. Při zalesňování je mnoho práce nárazové a bude dobře, budeme-li počítat při této práci s občanskou pomocí a svépomocí, s brigádami, a to tím spíše, že to není práce unavná, že je to práce na zdravém vzduchu a je to práce, která nám mnoho prospěje. Za léta se tyto rozlohy posázené lesními stromky promění ve velké lesy, které budou mít cenu jdoucí do miliard a které budou důležitou oporou celého našeho hospodářského života.

Zprávy svazu

Svaz Čechů z Volyně obdržel u příležitosti předání polských voj. vyznamenání příslušníkům čs. zahr. arm. z SSSR z řad vol. Čechů v neděli 8. května t. r. v Zatici tento telegram:

Československý ústav zahraniční zdraví hrdinné vojáky z Volyně a blahopřejeme k vyznamenání.

Krajany, kteří poslali na Svaz Čechů z Volyně dopis pod značkou „Věrní v cizině, věrní ve vlasti“ žádáme, aby udali svoji adresu. Jinak jejich žádost nemůže být vyřízena. Jedná se o udání o neoprávněném pobírání vdovského důchodu.

Neurgujte sociální důchody! Ústřední národní pojišťovna se snaží co nejvíce urychlit vyřizování žádostí o soc. důchod. Tato činnost je však zdržována písemnými a telefonickými urgencemi. Poněvadž jejich množství nadměrně zatěžuje provoz důchodového odboru, nebude Ústř. nář. pojišťovna tyto urgence zodpovídat.

Jak je to s vyřizováním sociálního důchodu?

Ústřední národní pojišťovna dostává od důchodců celou řadu dopisů. Jsou to většinou urgence a stížnosti, týkající se převážně nevyřízených sociálních důchodů. K tomu nutno uvést tato fakta: Do roku 1948 bylo přiznáno téměř 100 tisíc sociálních důchodů žadatelům, kteří neměli žádného majetku nebo příjmu. S vyřizováním žádosti od ledna 1949 je to již horší, poněvadž je zde nutno vyšetřovat majetkové poměry. V prvé řadě jde o výměnkáře, kteří se nevzdali 2/3 výměnku, a osoby, jejichž děti mají vysoké příjmy. Proto je zkoumán každý případ zvlášť, a některé, a to značná část, jsou předkládány dávkové komisi ke konečnému rozhodnutí. Ale jsou zde i jiné, nové skutečnosti, které pravidelně vyřizování zpomalují. Nařízení, že vydání šatenek je vázáno na přiznání důchodu, povolování zabíječůk důchodců, nařízení LFM o uvolňování vázaných vkladů jen těm osobám, které podaly žádost o sociální důchod působí velký příliv žádostí, jež by jinak žadatelé nepodali. Projevuje se to také tak, že všechny žádosti musejí být daleko pečlivěji zkoumány a že tlak na jejich vyřízení značně stoupl. Velký počet urgencí přichází zvlášť od osob, které žijí v dobrých poměrech, avšak chtějí získat značné vedlejší výhody, které by jinak nezískaly. Počet žádostí o sociální důchod se dosud zvětšuje asi o 600 žádostí denně. Největší část žadatelů žádá přiznání důchodu k 1. říjnu 1948, avšak docházejí již žádosti osob, které splňují podmínky po 1. říjnu 1948. Do 28. března 1949 došlo celkem 217.778 žádostí, z nichž bylo kladně vyřízeno 122.903 a zamítnuto 11.840. Zbývala tedy k uvedenému datu

nevyřízeno 83.035 žádostí. I když je uvedené číslo značné, věří zaměstnanci Ústřední národní pojišťovny, že veřejnost pochopí všechny obtíže, s kterými musí zaměstnanci při své práci zápasit a které musí překonat. Avšak vynasnaží se, aby všichni potřební spolupůbčané byli zajištěni sociálním důchodem co nejdříve.

Pacht na Zatecku

Na Zatecku se propachtuje za velmi výhodných podmínek plně a dobře zařízená zem. usedlost s mrtvým a živým inventářem za velmi výhodných podmínek (28 ha dobré a úrodné půdy, 6 dojných krav). Pro podrobnější informace obraťte se na Svaz Čechů z Volyně v Zatici.

Budjeme sociální fond

Sbírka na soc. fond ze svatby p. Ladislava Matějky se sl. Vlastou Grindlerovou v Liberci vynesla 2160 Kčs. — Vřele děkujeme štědrým dárcům a přejeme novomanželům hodně štěstí na společné cestě.

Na křtinách u p. Josefa Moravce ve Slezských Rudolticích bylo vybráno pp. Svitkem a J. Vegrichem 1400 Kčs na soc. fond. — Všem dárcům vřele děkujeme a přejeme novokřtěnci hodně zdraví.

Soběnice. Na křtinách u Miroslava a Milady Patolanových bylo vybráno na podnět šťastné maminky 510 Kčs. — Srdečné díky milým dárcům, a novorozenému hodně zdraví!

Na svatbě Jar. Kalcovského se sl. Gerslerovou v Zimoři bylo vybráno na podnět Evž. Cinerta z Veletic 1290 Kčs na sociální fond. — Přejeme novomanželům vše, co by je na jejich cestě blažilo, a dárcům vřele děkujeme.

Droužkovice. Na křtinách u p. Václava Janouška bylo vybráno 720 Kčs. — Srdečný dík, a to nejlepší malému občankovi!

Na svatbě p. Otty Lauba se sl. Emilií Riglovou v Hořkovicích byla provedena Vlad. Svitkem a Václ. Riglem sbírka na soc. fond, jež vynesla 1600 Kčs. — Jménem těch, jimž z této částky bude poskytnuta podpora, děkujeme všem štědrým dárcům, a novomanželům přejeme hodně štěstí na společné cestě.

Hor. Libina. Na svačbě sl. Mělenky Kolovratníkové z Horní Libiny s Josefem Kouckým z Velkých Losin, konané 1. května 1949, bylo vybráno na podnět Jos. Dedeciusa 1800 Kčs, které byly určeny na podporu vův a sirotků. — Všem štědrým dárcům vyslovujeme vřelý dík a přejeme novomanželům hojnou spokojenost.

Hlídká volyňských záložníků

Vojenská služba nejvyšší cti každého čs. občana — staňte se poddůstojníkem z povolání

O obraně státu a vojenské službě Ústava 9. května praví:

„Obrana státu a jeho lidově demokratického zřízení je vrcholem povinnosti každého občana. Služba v lidově demokratické armádě československé je pro každého občana nejvyšší ctí.“

Být vojákem z povolání je výsadou těch nejlepších z nejlepších. K nim se nyní řadí poddůstojník z povolání.

Abý mohl dělník v jistotě stavět a budovat, aby mohl rolník v klidu a bezpečí sít a sklízet stojí lidově demokratická armáda na stráž, a v ní na čestném místě poddůstojník z povolání. Poddůstojníci z povolání, kteří byli za-

vedeni rozkazem vrchního velitele branné moci ze dne 21. II. 1949 a zákonem ze dne 22. II. 1949, budou mít v naší armádě velké poslání. Budou spojovacím článkem mezi důstojníky a mužstvem. Budou zastávat místa velitelů malých jednotek, pomocníků velitelů setnin a odborníků všeho druhu. Budou mužstvu rádcí a učitelé, vzory a otci. Budou s mužstvem snášet všechny těžkosti vojenské služby a dělit se s ním o jeho radosti a úspěchy.

K dosavadním poddůstojnickým hodnostem byla připojena nová, nejvyšší hodnost, staršina, která má slavnou tradici v bratrské sovětské armádě. Pod-

důstojníci a v jejich čele staršina si vydobyli svou obětavostí a vojenským uměním velký podíl na jejím vítězství ve Velké vlastenecké válce, vynikali příkladnou a strhující statečností a byli nejosvědčenější oporou svých velitelů. Podle jejich velkých vzorů budujeme i náš sbor poddůstojníků z povolání.

Vy, vojáci a poddůstojníci v základní službě i v záloze, kteří se rozhodnete pro toto nové povolání, musíte si uvědomit, že to byl únor 1948 — velké vítězství lidu nad reakcí — které umožnily, aby služba poddůstojníka z povolání se stala službou čestnou, vděčnou, morálně a existenčně zajištěnou. Zákon podepsaný prezidentem Klementem Gottwaldem dne 24. II. 1949 zařazuje poddůstojníky z povolání do veřejnoprávního poměru, na rozdíl od bývalých děleslužbičích, kteří byli v existenční nejistotě, zaručuje jim náležitou odměnu, slušné existenční poměry a zejména dobré vyhlídky do budoucnosti. Seznamte se s nimi a dobře uvažujte.

Dříve se říkalo, že každý voják má maršálskou hůl v torbě. Ale nebyla to pravda. Cí rodiče neměli prostředků, aby svým dětem umožnili středoškolské studium, ten se nestal ani důstojníkem. V lidové demokracii tomu bude nyní jinak. Poddůstojník z povolání, který se snaží o své zdokonalení, bude vyškolen na důstojníka na náklad vojenské správy. A pak záleží už jen na něm, čeho dosáhne.

Porad se se svými kamarády a soudruhy, oznam svůj záměr rodičům a příbuzným.

Tvé správné rozhodnutí:

Budu věrným obráncem lidové demokratické republiky.

Stanu se poddůstojníkem z povolání.

Služební poměr poddůstojníků z povolání

Poddůstojníci vojska z povolání jsou vojenské osoby, které po vykonání zákonitě presenční služby byly přijaty MNO za poddůstojníky vojska z povolání. Jako poddůstojníci z povolání jsou povinny konat vojenskou službu po dobu 5 let. První dvě léta v tomto poměru jsou dobou zkušební. Poddůstojníci z povolání jsou veřejnými zaměstnanci se všemi důsledky vyplývajícími z veřejnozaměstnaneckého poměru a vztahují se na ně předpisy o služebním poměru důstojníků z povolání, pokud není stanoveno jinak zákonem. Po uplynutí závazku služební poměr trvá dále. Poddůstojník z povolání má však již možnost tento služební poměr ukončit.

Povinnosti poddůstojníků vojska z povolání:

1. Politická uvědomělost a schopnost přinést pro lidové demokratické zřízení všechny oběti,

2. vykonávat nižší velitelské nebo odborné funkce v armádě ve stálém styku

s mužstvem, s nímž nesou veškerou námahu vojenské služby a jehož výhod používají,

3. jsou povinni ve službě nositi výstroj vydanou vojenskou správou,

4. jsou povinni bydlet ve vojenských objektech — kasárnách — výjimka u ženatých na povolení velitele,

5. jsou povinni se stravovat společně s mužstvem — výjimka u ženatých a ze zdravotních důvodů.

Práva poddůstojníků z povolání a jejich hmotné zajištění

1. Stravování: Vojenská správa poskytuje poddůstojníkům z povolání úplnou stravu, za kterou jsou povinni plátní náhradu ve výši částky, určené k opatření potravin podle předpisů platných pro příslušný útvar (t. zv. stravné). Výši stravného sdělí velitel útvaru. Tak na př. stravné v útvarech zbraní činí denně Kčs 16.50.

2. Výstroj: Obrzjí úplné vystrojení oděvem, prádlem a obuví pro služební účely proti náhradě za opotřebení služebního výstroje asi ve výši Kčs 60.— měsíčně.

Kromě toho každý při přijetí obrzjí zvláštní jednorázový příspěvek Kčs 5.000.— na zaplacení vycházkového stejnokroje.

3. Ubytování: Náklady s ubytováním nese stát — včetně poskytovaných lůžkovin, vnitřního zařízení, osvětlení a v zimě otopu. V případě povolení výjimky z kasárenského ubytování — ženatých — přísluší náhrada, odpovídající hodnotě naturálního ubytování — asi 100 Kčs měs. — a to i tehdy, když se ženatým poskytne místo natur. ubytování rodinný byt ve voj. objektu, za který jsou pak povinni platit nájemné podle zvl. směrnice MNO.

Tento příspěvek bude vyplácen i tehdy, když ženatí poddůstojníci z povolání jsou ze služ. důvodů dočasně odloučeni od rodiny, i když jsou v novém služeb. působišti ubytováni voj. správou.

4. Poddůstojníkům z povolání náleží naturální náležitosti mužstva, včetně kůřiva — 4 cigarety denně.

5. Služební požitky: Platové poměry poddůstojníků z povolání jsou upraveny podle plat. zákona, kterážto platová úprava je dočasná do vydání připravovaného nového platového zákona pro voj. osoby z povolání.

Voj. správa bude usilovat, aby požitky poddůstojníků z povolání v novém plat. zákoně byly ještě zlepšeny.

Služební místa poddůstojníků z povolání se systemisují takto:

- Služební místa staršínů v I. plat. stupnici,
- Služební místa rotných v II. plat. stupnici,
- Služební místa četařů ve III. plat. stupnici.

Výše měsíčních služebních příjmů poddůstojníků z povolání vyplývá z uvedených tabulek:

Tabulka čínovného

Míst. skup.	Kčs měsíčně
A	800
B	688
C	576

U poddůstojníků z povolání bude plat v úvahu nejnižší platová stupnice III-1 u četaře po dobu 1 roku, jelikož v důsledku započtení presenční služby následuje zvýšená plat. stupnice, t. j. slušné 1.300 Kčs.

Bude mít tedy na př. svobodný četař po 1 roce služby v poměru podd. z pov. ve skupině A čínovného 3.650 Kčs měs. platu.

Výchovné: Na každé dítě Kčs 150.— měsíčně a k tomu zvláštní přídatek na děti, který činí při

1 dítě	Kčs 150.—
2 dětech	Kčs 350.—
3 dětech	Kčs 600.—

a tak dále. Na př. na 3 děti dostane Kčs 1.050.—

Poddůstojníkům z povolání přísluší náhrada při dočasném přidělení při služebních cestách, při stěhování, při přeložení — obdobně jak tomu bylo u rotmistřů.

Poddůstojníkům z povolání přísluší služební přídatky — letecké, pyrotechnické a pod. — které se pro osoby z povolání řídí par. 147 a 148 plat. zákona a náleží ve výši sazeb jako pro rotmistry.

Vojenská nemocenská péče pro poddůstojníky z povolání a jejich rodinné příslušníky se řídí podle směrnice platných pro voj. gážístů z povolání.

Hodnosti a postup v nich

Pro poddůstojníky vojska z povolání jsou zavedeny tyto hodnosti:

četař, rotný, staršina.

Do hodnosti četaře se povyšuje poddůstojník z povolání při prvním přijetí za poddůstojníka z povolání, jestliže této hodnosti ne získal již za pres. služby.

Pro další povýšení do vyšší hodnosti jsou rozhodné politická spolehlivost, vojenská schopnost, upotřebitelnost a důvěryhodnost. Jako další podmínky se stanoví stupeň ohodnocení pro povýšení do hodnosti:

rotného — aspoň „dobrá“ za posl. rok, staršiny — „dobrá“ asp. za posl. 2 roky.

Do hodnosti rotného povyšuje se četař po úspěšné absolvované zkušební době na zkoušku. Četař, který byl za 1 rok ohodnocen stupněm „výtečným“ nebo „velmi dobrým“, může být do hodnosti rotného povýšen již po 1 roce služby na zkoušku.

Do hodnosti staršiny povyšuje se rotný po 5leté nepřetržité činné službě, strávené v poměru podd. z povolání.

Každé povýšení poddůstojníka z povolání se uveřejňuje v osobním věstníku MNO. (Pokračování přístě)

Svobodných

Ženatých

	Svobodných						Ženatých					
	četař		rotný		staršina		četař		rotný		staršina	
	III. plat.	st. do	II. plat.	st. do	Ib plat.	st. do	III. plat.	st. do	II. plat.	st. do	Ib plat.	st. do
služné	1150	2100	1450	2370	1500	2660	1150	2100	1450	2370	1500	2660
pl. příd.	500	400	500	400	500	300	500	400	500	400	500	300
voj. příd.	250	250	250	250	250	250	250	250	250	250	250	250
záloha na úhradu platů	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300
přísp. na výstroj	250	250	250	250	250	250	250	250	250	250	250	250
zvlášť. příd.	250	250	250	250	250	250	450	450	450	450	450	450
náhrada za ubytování	—	—	—	—	—	—	100	100	100	100	100	100
čínovné A	800	800	800	800	800	800	800	800	800	800	800	800
úhrnem	3500	4350	3800	4620	3850	4810	3800	4650	4100	4920	4150	5110

Další významná pomoc malým a středním rolníkům

Ministerstvo zemědělství stanovilo, aby ústředí pro mechanizaci zemědělství poskytovalo zemědělcům z výměrou do 20 ha, kteří řádně plní svůj výrobní a dodávkový plán, 10% slevy z cen stanovených NUC za strojní zemědělské práce, prováděné státními strojními stanicemi. Zemědělcům do 20 ha, kteří řádně plní svůj výrobní a dodávkový plán a jsou členy Jednotného zemědělského družstva, se zvyšuje sleva na 20%.

Tato opatření jsou důkazem, že ministerstvo zemědělství sleduje neúchylně svoji generální linii pomoci malým a středním zemědělcům a zároveň přinášet další výhody členům jednotných zemědělských družstev.

Ministr zemědělství Julius Duriš na konferenci v Košicích dne 8. V. 1949 prohlásil: „Je třeba poskytnout všechnu pomoc a výhody rolníkům pro JZD, aby malí a střední rolníci mohli co nejdříve používat jeho ovoce. Budou to velké a mnohé výhody, které budou poskytnuty členům družstva. Je to pomoc užitečná, a neboť přinese velký prospěch malým a

Zemědělci, pozor!

Mandelinka bramborová je zákeřným škůdcem. Vylézá na jaře z půdy, zvyšte proto pozornost! Mírná zima způsobila, že brouci mandelinky bramborové dobře přezimovali. Příznivá jarní povětrnost probudila je předčasně k životu a jsou již hlášeny první nálezy. Brouci vyhledávají ihned potravu, rozlézají se po bramborových kulturách. Buďte na stráži! Prohlédněte porosty bramborů! Nezapomeňte také na loňská bramboriště, kde bývá často dost splněných bramborů! Jen svědomitým sběrem a ničeniím v době prvních výskytů zamezíte další šíření mandelinky a pozdějším holožírům na vašich bramborách. V jarních měsících má zničení každého brouka mandelinky cenu mnoha tisíců Kčs.

Zápisníček chovatele

Je potěšitelné, jaký zájem projeví naši hospodáři o chov králíků. Ovšem chovají králíky na maso, o jehož chutnosti a všestranném použití není sporu. Tak z králíků kdysi přehlížených stala se domácí zvířata, která pomáhají zpestřit jídelní lístek. Ještě by se měli více zajímat o chov ras králíků, které mají též vzácnou kožešinku. Můžete je nejen zpeněžit, ale také si je dát vydělat a mít krásný a lehký kožíšek. A což angory? Za jejich vlnu můžete dostat vlněnou látku. Tak si ji můžeme dát do přádělny zpracovat a doma si pak udělat krásné šatky na děti aneb svetry. Je jaro, nezapomeňte si opatřit mladé a začít dochovat svého chovu králíků.

středním rolníkům v jejich hospodářství a pomůže zlepšit naši zemědělskou výrobu v zájmu celého národního hospodářství.“

Sleva 20% na veškeré zemědělské strojní práce, které budou poskytovat státní strojní stanice pro drobné a střední zemědělce, členy jednotných zemědělských družstev, je prvním krokem k uskutečňování výhod pro jednotná zemědělská družstva, jak se o nich zmínil ve své řeči ministr zemědělství.

Snížení dodávky vajec z uznaných chovů slepic v r. 1949

Výnos ministerstva výživy č. 13.1481-III-1949. Ministerstvo výživy nemá námitky, aby z každé nosnice, zapsané letos v uznaných chovech, bylo nad předepsanou kvotu násadových vajec uvolněno 10 (deset) vajec pro účely línutí z dodávky vajec konsumních.

Pokud se týče uvolnění línutí jatečných kuřat na účet dodávky konsumních vajec z uznaných chovů, nemá ministerstvo výživy ani proti tomuto požadavku námitek. Potřebné množství jednotlivým drůbežářským podnikům bude však na jejich odůvodněnou žádost uvolňovat Svaz pro drůbež, vejce a med, resp. Ústředí pro hospodaření zemědělským výrobky, které je odpovědné za výkup konsumních vajec.

Vyhylna Vám drůbež?

Stane-li se někde, že se vám vloudí do chovu drůbeže nemoc a uhne vám drůbež, je nutno, abyste si dali vyšetření, jakou chorobou uhynula. V tom případě je posílejte, jak uvádí ministerstvo zdravotnictví, nejbližším krajským státním veterinárním ústavům. Ty jsou v Brně, Opavě, Olomouci, Jihlavě, Plzni, Karl. Varech, Česk. Budějovicích, Hradci Králové, v Liberci a ve Státním zdravotním ústavu v Praze.

Uhynulou drůbež posíláme ihned, jak uhne, nenecháváme ji tedy ležet. Posleme ji v pevné lepenkové krabici, vystlané dřevitou vlnou, a to, pokud možno, důkladně, aby bylo zabráněno prosakování. Ovšem, uhne-li jen jedna slepice, tak ji dejte vyšetřit okres. veterináři. Klásek.

Proč se zapomíná na chov hus? Víme, jak hodně se chovaly na Volyni husy, bylo nejen maso, ale i peří. Zde se peří velmi hezky platí a k tomu husy celé léto odrůstají na pastvě, travička roste a není nutné pro ně krměti kupovat. Zde se nejvíce vyplatí tak zvaná husa česká. Je to husa střední velikosti, velmi otužilá, má chutné maso a bohaté peří.

Co víme o pampelišce?

Pampeliška, někdy také na Volyni

zvaná „slunéčko“ aneb „měšičky“, je velmi zdravá rostlina rostoucí na jaře. Zde chcí dát radu králikářům, aby na začátek přechodu ze suchého krmiva začli pomalu dávat králikům a hlavně mladým pampelišku. Není potom obav z nafouknutí zvířete. Pampeliška je velmi léčivá rostlina. Ve Švýcarsku se z jara prodává na trhu jako nejranější salát pro lidi. Listy pampelišky aneb jinak také zvané smetánky obsahují inulin, sliz, horčičinu, bílkovinu, vitamin D, železo, vápník, cukr a ještě jiné léčivé látky, které čistí krev, staví průjmy a působí jako močopudné a zlučopudné prostředky. Pampeliška čistí tedy játra, žaludek, střeva, krev a nečistotu pleť. A tuto rostlinu s takovou léčivou mocí lhostejně stále opomíjeme, ač každý by ji měl na jaře používat spíše než drahý hlávkový salát. Příprava takového salátu je jednoduchá, připravuje se jako salát hlávkový s dodáním citronu neb kyselého mléka, smetany a oleje. Také jemně rozkrájená pampeliška se dodává do polévky jako pažitka. K.

Velmi slibná úroda meruněk

Litoměřice (vl). — Litoměřický ovocnářsko-zelinařský kombinát, zahrnující zhruba oblast Mělník—Ústí—Blžina a představující celkem 25.000 ha zemědělské půdy státních statků, patří k našim hlavním produkčním oblastem ovocnářským. Ideální podmínky půdní i podnební umožňují zde pěstovat i tak náročné ovocné stromy, jako jsou meruňky. Letos jsou odborníci nad obvyklé spokojeni: meruňky dobře odkvetly, takže dávají výborné vyhlídky na úrodu, která, jak očekávají ovocnáři, překoná pravděpodobně i rekordní sklizeň z roce 1945, pokud ovšem nedojde k nějaké nepředvídané věci. Také ostatní druhy ovoce dávají slibné vyhlídky. Platí to zejména o letních druzích hrušek, kterých Litoměřicko produkuje každoročně velká množství.

Zajistit dostatek vodní vláhy pro žatecko

ONV v Zateci připravuje zahájení průzkumu katastru za účelem vypracování plánu hrází a propočtu pro zřizování rybníků a vodních nádrží. S pracemi bude započato bez ohledu na pořad vodního práva. Všechny rybníky, i když byly obdělávány jako orná půda, budou okamžitě napuštěny a výkupní řízení zahájeno až po naplnění vodou. Všechny parce budou zařazeny do plánu 5 m, v němž je možno počítat asi se 400.000 Kčs. O podporu budou požádány KNV (zvýšení přídelu cementu), KSC i ministerstvo zemědělství.

Větrné motory pro zemědělství

Při Leninově všesvazové akademii zemědělských věd byla zřízena stálá komise pro využití síly větru v zemědělství, která bude mít vědecký dohled na všechny práce v této oblasti. Ve vědeckých výzkumných ústavech Sovětského svazu bylo v poslední době sestrojeno několik typů větrných motorů pro zavlažování polí a sadů, pro čerpání vody na farmách a pro kolchozní elektrárny. Četné typy větrných motorů budou dány co nejdříve do seriové výroby. Ústav pro mechanizaci a elektrifikaci zemědělství studuje možnost současného využití práce větrných a vodních motorů.

Upozornění chovatelům slepic

Doposud byly uznány druhy těchto slepic: české zlaté kropenky, leghorny, rhode-islandky, wyandoty a koroptv. vlašky. Mnoho chovatelů z řad volyňských Čechů s velkým úspěchem se zapojilo do chovu čistokrevných slepic těchto druhů. Nyní přichází zpráva, že jsou uznány další druhy slepic: minorcky, faverolky, susecky a plymutky, jež budou ve sféře jednoty chovatelů, která bude také pro ně vydávat registrační kroužky všech velikostí a serií. Plemené knihy pro tato čtyři plemena budou vedeny u krajských národních výborů. Po pěti letech budou tyto kmeny zapsány definitivně do kmenových stanic. Kdo by o takové druhy slepic měl zájem, necht' si dopíše na adresu: Jednota chovatelů, Praha II, Křemencová ul. 8, kde také se budou objednávat kroužky a provádět kontrola zdravotní. K.

Znáte bílý mák?

Jistě že ano, ale já bych chtěl předat moje poznatky s bílým mákem. Bílý mák, který je tak opomíjený u nás, má větší hodnotu, neb nejen že je sladší, ale obsahuje i více tuku. Kromě toho se používá u cukrářů jako náhražka za ořechová a mandlová jádra. Zkuste to jednou udělat n. př. makovjnk z bílého máku, nikdo nepozná, z jakých vzácných ořechů to je. Ovšem nesmíme zapomenout, že bílý mák vyžaduje trochu silnější půdu než mák mourový, jinak není rozdílu v pěstování. Můžete také kombinovat seti máku do jiných plodin, ale neradím do řepy aneb cukrovky, to již raději řídce jej stríknout mezi mrkev. Mrkvi mák neublíží, neb mrkev roste nejintenzivněji až k podzimu, a to mák je již dávno sklizený. Mák má rád ledek, ale ne na listí, jen pod něj a v menším množství a přikopat. Bílý mák sice nemá velké makovice, o něco menší než modrý, něco podlouhlé, ale zato plné. Zkuste to jednou a budete vidět, že budete velmi spokojeni. K.

Pozor na kopřivy

Velmi důležitým krmivem pro housata jsou zelené kopřivy, které se sekají a dělá se míchanice. Housata velmi rychle rostou a jsou zdravá. Ale nezapomínejte, že tyto sekané kopřivy vám pomohou odchovat také kuřata, kačata a veškerou mladou drůbež. Také nezapomeňte mladé kopřivy nasušit na zimu, kdy budete do míchanice dodávat suché kopřivy a lístky suché vojtěšky. Budete překvapeni výsledkem na nosnosti. Ovšem, že jen jako přísadu — ne aby si někdo myslel, že jen samými kopřivami se dá krmit.

Máte zájem o zahradu?

Hodně našich krajanů má velký zájem o zahrady. Víme, jaké nádherné zahrady jsme měli na Volyni. Zde vám poradí odborný časopis „Přítel zahrad“, který vychází v nakladatelství Brázda, Praha I, Opletalova ul. Dočtete se o všem, co si přejete vědět, a navíc můžete tam také psát dotazy a radit se. Neznáte dobře kraj a nevíte, jaké druhy by se tam vedly, tož na to nezapomeňte.

Rybníky a vodojemy na Ukrajině

V kolchozech stepních a lesostepních oblastí evropské části Sovětského svazu postupují rychle přípravné práce na zřízení četných rybníků a vodojemu pro zavodňování. Z celkového počtu 12.000 rybníků a vodojemů, jež budou v SSSR zřízeny během letošního a příštího roku, připadá většina na střední oblasti Ukrajinské SSR.

Co jsme slyšeli v čs. rozhlase o 2. olympiádě

Čs. rozhlas v Ústí n. L. vysílal v pondělí 2. května t. r. tuto zprávu o 2. olympiádě lidového umění a tvorby volyňských Čechů:

Loni se konala kulturní olympiáda volyňských Čechů po prvě „Olympiáda chudožestvennoj samodějatel'nosti“, olympiáda umělecké ochotnické tvorby tudu říkali volyňští Češi v Sovětském svazu, kde byla pořádána každoročně v celostátním měřítku. Celostátní je také žatecká olympiáda, alespoň v tom, že její účastníci jsou ze všech oblastí republiky, kde jen vůbec jsou Volyňáci usídlení. Ale už „méně celostátní“ je účast a pozornost veřejnosti a především příslušných míst. A je to škoda! Nikde jinde není vidět tak jako zde, jak dokonale přecházejí a již přešly umění a kultura z držení několika „vyvolených“ jedinců do trvalého majetku pracujícího lidu. Nikde jinde není vidět tak jako zde, jak tento pracující lid hledá a nachází v umění a kultuře osvězení, radost a vzpruhu k další práci!

Pro práci těžkou a nejtěžší! Vždyť 90% soutěžících mužů a žen, mladíků a dívek jsou zemědělci. Vezměte takového Jana Pospíšila z Ostromeče v okrese Horšovský Týn na Sumavě. Je mu 27 let a s 55letou matkou obhospodařuje 13 vlastních ha a 10 dalších, které mu byly přiděleny z rezervy Národního pozemkového fondu. Sami dva na 23 vzorně obdělaných hektarech — výkon sám pro sebe statečný! Ale teď: během jednoho roku, od loňské olympiády, která

byla k tomu podnětem, sestavil a vyškolil Pospíšil 22členný pěvecký a recitační sbor, pěvecké kvarteto a hudební trio. Sám cvičí a diriguje, pažema a rukama, které přes den vedly pluhy a staraly se o pár koní, 11 kusů dobytka a 15 prasat. A dál: Pospíšil hraje také na housle, hraje tak, že se odváží soutěžit. Hraje Dvořákovu Humoresku a Serenádu od Drdly a zvuky jeho houslí jsou jasné a čisté, ač je nahmatává prsty tvrdými a kloubovitými. Ale to není ještě vše: s těmito prsty píše také básně a s jinými pěti se zúčastnil literární soutěže, v níž byl první. „Na cestě do vlasti“ se jmenuje ta, která mu první místo zajistila. Slyšte z ní jednu sloku:

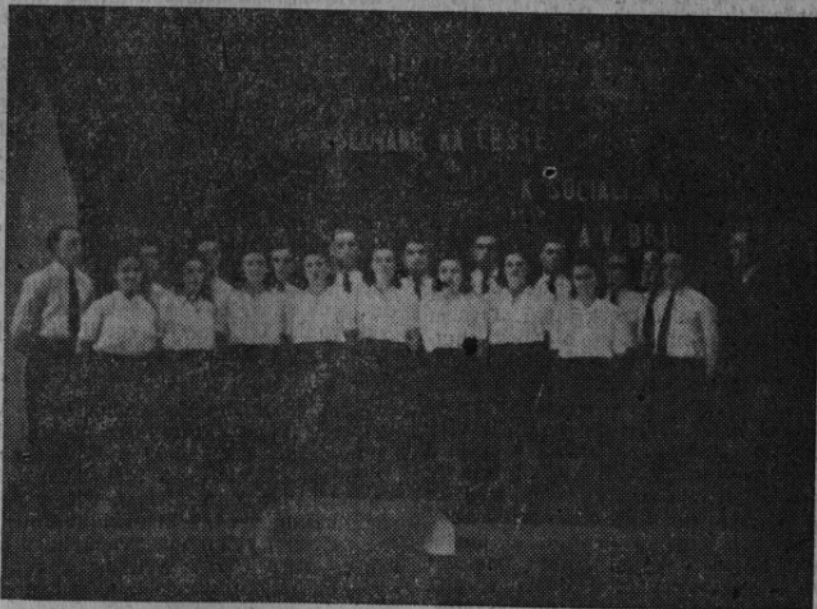
Jen malý prostý kříž

Ty sníš

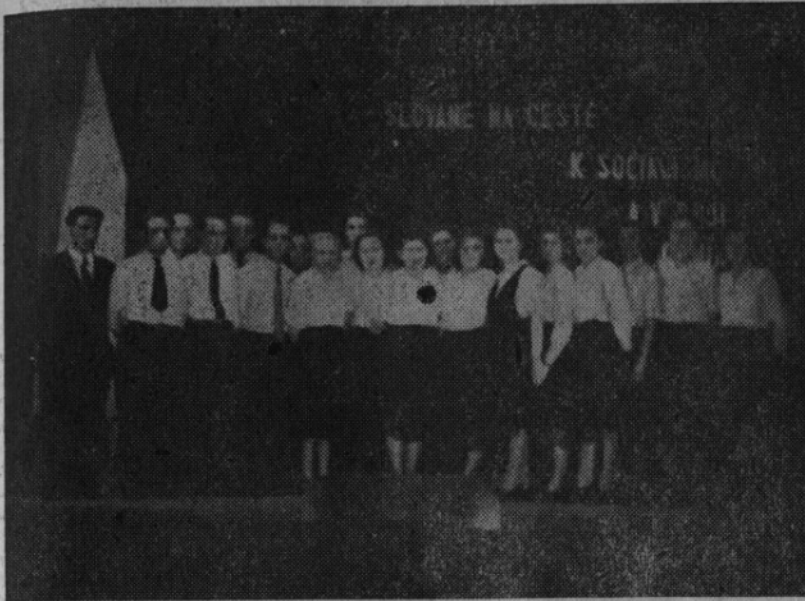
pod ním svůj dávný krásný sen,
že za horami kdes
je dnes

tvíj národ zase svoboden.

Neřekli byste, že to napsal rolník. A ptáte se, kdy to napsal: od časného rána do pozdního večera je Pospíšil na poli, večery po půl noci — a často i přes ni — věnuje zkouškám a ve čtyři zase vstává. Místa zkoušek se střídají, aby bylo více těch, kteří na ně musí dojíždět: 10 a 15 i 18 km na kole tam a 10 a 15 i 18 km zpět. Je to krásné a obdivuhodné nadšení, které vyznamenává kulturní činnost těchto 25, 30 lidí v tom zapadlém koutečku na Sumavě. Nadšení, které přineslo první ovoce: prvá a druhá místa na letošní olympiádě.

Kult. skupina „Šumavan“ získala ve sbo rovém zpěvu za vedení Jana Pospíšila 2. cenu. Rovněž ve sborové recitaci obsadila 2. místo.

1. místo ve sborovém zpěvu obsadila kult. skupina „Zitomír“, za vedení J. Svobody.

Takový Jan Pospíšil je zcela mimořádný zjev, ale není to věru zjev ojedinělý. Najdete tam 28letého volyňského Čecha Jaroslava Svobodu, dělníka z Porcelánky v Jakubově. Noty nezná, slova

„harmonisace“ neb „transponování“ jsou mu neznámými pojmy. Ale je dirigentem 25členného pěveckého souboru, sestaveného z dělníků a dělnic jeho továrny. Porota, složená z profesorky praž-

ské hudební konservatoře, z režisérky Míly Mellanové, z ředitele žatecké hudební školy atd. udělila sboru první místo. První místo obsadil také v trojzpěvu se svou ženou a kamarádem z továrny, druhé v solové recitaci a třetí ve dvojzpěvu se svou ženou, která mimochodem má vzácné jméno: Isabella. A takových zjevů je skutečně tolik, že jejich výpočet by vyplnil celé stránky.

Je pravda, a tuto pravdu nelze nezačlenat: mnozí z nich zápolí dosud s češtinou. Ale od loňského roku jsou tu pokroky a ty pokroky jsou obdivuhodné. Taková Zdeňka Bímavá z Bohosudova ještě loni s námahou četla českou báseň z listu. Dnes recituje volně Josefa Horu a Viktora Dyka a je jisté, že na příští olympiádě nebude ani chyb v její výslovnosti.

A ještě jeden velký klad má tento podnik: soutěží se ve čtyřech slovanských řečích, česky, ruský, polsky a ukrajinsky. Kdo ještě v naší republice se může pochlubit znalostí všech těchto řečí, kdo znalostí všech lidových písní a tanců těchto národů, znalostí prostředků a lidové kultury slovanských bratří? V tom nutno vidět největší klad, který zasluhuje, aby 3. olympiáda volyňských Čechů příštího roku se již stala skutečně celostátní záležitostí. Aby žateckou sokolovnu a městské divadlo naplnili jako posluchačij nejen vesměs — jako dosud — Češi z Volyně, ale Češi a Slovinci zdejší, kteří vpravdě jen zde proniknou k dosud skrytým pramenům nejlidovější tvorby bratrských slovanských národů.

Velký Smetanův večer v Žatci

Pěvecký a hudební spolek Smetana v Žatci pořádá dne 26. 5. 1949 o 20. hod. v Městském divadle velký Smetanův večer. Spoluúčinkuje pěvecký spolek Vlastislav z Chomutova, místní symfonický orchestr, známý tenorista Kamil Vlk, člen opery v Rakovníku, a Sylvie Kadeřtová, žákyně reál. gym. v Žatci. -ck-

Tiskařský šotek „Šumavan“ zpíval velmi hezky slovenskou píseň „Spěvaj si slavičku“, ovšem nezbeda šotek v tiskárně udělal paníku, a tak se všichni z VS dozvěděli, že se zpívalo: „Spěchaj si slavičku“! Chudák slaviček.

Ohlas tisku o 2. olympiádě lidového umění a tvorby volyňských Čechů

Letošní olympiáda lidového umění a tvorby vol. Čechů měla živý ohlas v tisku. Svědčí to jasně o tom, že tyto naše podniky jsou opravdu hodnotným přínosem do naší lidové kultury. Je pouze třeba, aby byly plně využity a aby se uplatnily tvůrčí síly a schopnosti našich krajanů i v tomto směru. Věříme, že příští olympiáda bude k tomu další vhodnou příležitostí.

Zvláště potěšitelný zájem o tento náš kult. podnik projevil Zemědělské noviny, které referovaly o připravované olympiádě již před delší dobou. Na výřazovací soutěži byl po celou dobu přítomen redaktor Zem. novin, který potom v několika obšírných článcích zhodnotil její význam a výsledky.

Také ČTK (Československá tisková kancelář) vyslala svého redaktora na veřejné vystoupení vítězů 2. olympiády, který takto hodnotí její výsledky:

„Vzestupná linka reprodukce kulturních skupin a vznik dalších kulturních čet, kde se uplatňují i snaživí samoukové, je dokladem zdravého úsilí volyňských Čechů o přiblížení národní kultury ruské, polské a ukrajinské.“

Obšírnější zprávy o 2. olympiádě přineslo také Svobodné slovo a Československý svět.

Mladá fronta projevila opravdový zájem zvláště o účastníky olympiády ze řad mládeže, jimž ale neprávem vytýká, že „ukázali, jak pěkně dovedou zpívat, recitovat a tančit, nedovedli se ale zapojit do soutěže tvořivostí mládeže, aby změřili svoje síly s o tatými mládežnickými soubory“.

Při této příležitosti bude na místě zdůraznit, že se někteří vítězové a účastníci olympiády sice přihlásili do STM, ale když přišli třeba s ruskou básní, tu jim soudcovská komise namítla, že tomu jim nerozumí — a nebdovala je. Jmý účast-

nik se přihlásil s ukrajinským tancem, a tu mu zase řekli, že taková disciplína v STM není. Proto výtka není docela na místě a věříme, že již v příští STM se plně uplatní vol. mládež v tom, v čem je nejsilnější — v lidové tvorbě bratrských slov. národů.

Závěrem s opravdovou radostí konstatujeme, že zprávu o 2. olymp. lidového umění a tvorby vol. Čechů přinesl i Čs. rozhlas a Úřední list republiky Československé.

Na třetím místě ve sborovém zpěvu se umístila kult. skup. „Žatec“ za řízení Rostislava Vlka, která zároveň získala 1. cenu ve sborové recitaci, 1. cenu ve skupinovém tanci a cenu všestrannosti věnovanou posl. dr. B. Steinerem.

Naše olympiady

Po vzoru, jak jsme to dělali na Volyni, začali jsme dělat i zde, soutěže lidové a umělecké tvorby. Jak je to krásná věc, tím více i záslužná, že se soutěží ve čtyřech řečích našich bratrů Slovanů, mezi kterými jsme žili. Při této příležitosti bych chtěl upozornit na jednu vlastnost naší mentality. Ovšem je to vlastnost, která nám neprospívá a naopak nás zatlačuje do pozadí. Ovšem naší vinou. Nevěřím, že by nikdo z našich netoužil po vzdělání — to by byla lež, ale lež, čím déle se opakuje, tím je silnější, a na konec jí sám člověk uvěří. Proč, když máme možnost se něčeho přiučit, vzdělávat, se toho nechopíme? Stojíme stranou, v hloubi duše si to přejeme, ale schází nám odvaha se přihlásit. Svede se to často na nedostatek času. Ale na věci kulturní nemusí být čas vyhrazen, stačí, když člověk využije každou chvíli a místo nějaké neplodné povídačky se něčeho naučí. Mnoho lidí si zbožně přeje udělat něco velkého, třebaš být na listině vítězů, ale nestačí mu chuť trochu přiložit ruce k dílu. Jak může někdo něco udělat, když se o to ani nepokusí? Je to správné? Rozhodně že ne! Pak obava, že by prohrál, což kdyby se neumístil? To si každý počítá za jakousi ostudu. Ne, drazí krajané, není tomu tak, prohrát může každý, ale vidí, v čem dělá chyby a snaží se je odstranit. Tím roste, a tím také jde nahoru. Vždyť být na listině je již velkou ctí, poněvadž ukázal, že chce něco v životě dělat. Všechno se vždycky nepodaří. Jednou je člověk úspěšný, jindy méně. To ale je osud ve více věcech a vůbec osud lidí. Ale odsouzeníhodné je, když člověk „hnije“, o nic se nepokouší, na vše jen hubuje, mračí se a zapomíná, že je to jeho vina, že on sám měl o sebe alespoň trochu se postarat. Je to na

Členové kult. skup. „Zatec“ předvádějí své národní tance, za něž získali 1. místo.

uváženou a bylo by záhodno, abychom se nad tímto pozastavili a nečekali, až nás někde slavnostně pozvedne. Ono se to totiž nikdy nestalo, a proto na to nesmíme spoléhat. Je třeba pamatovat, že jen pilná práce ve všem je naše záruka k povýšení aneb vyzvednutí. Jestliže někdo závidí lidem, kteří jsou na určitém kulturním žebříčku, tak si musí uvědomit, že k tomu nepřišli lehce. Často, kdybychom znali jejich přípravu, práci a píli, pak bychom bychom pochopili, kde vězí tajemství úspěchu. Proto je radostné dívat se na ty, kdož nespl. V. Libovický.

venské, polské, ukrajinské a ruské? Ale šilené, bez umělecké a výchovné hodnoty „woogi-woogi“ se učí všichni, což je to tanec? Trástí se, jako když pska zebou nohy? No promiňte. A to nevidíte? A nevíš, že vaše děti někdy zbytečně promrhají tolik času bezmyšlenkovitým mluvením, chozením bez zájmu a cíle po ulici večer místo toho, aby se sešli a zazpívali si. To jsou jiní rodiče, docela otec když viděl, že jejich soubor postrádá basové hlasy, sám nejen že jim pomáhal, ale pomáhal i na soutěži, a jak jim pomohl. Připomeňte jim tu aneb onu píseň národní, vždyť již zapomenete si zazpívat písničku, stanete se škarohledem a zanevřete na svět. Život je těžký, ale musíme si ho zpříjemnit nakolik jen můžeme. Chce se vaše dítě učit na něco hrát? Usmádněte mu to. Kupte mu tu harmoniku, neb jiný hudební nástroj. Ušlechtilé ho zaměstnáte: Kupte mu krásnou knihu básní. Příležitostně k svátku mu dávejte hodnotné věci. Všimněte si, jak a co dělají vaše děti mimo zaměstnání, věnujte se jim pokud jen můžete. Připravte je pro život vědou i veřejným vystupováním. Nebudou se bát potom veřejně promluvit a uplatní se všude, v samosprávě, ve spolkovém životě, a budete z nich mít radost. V. L.

O těch, kteří nesoutěžili, ale . . .

Ano, o těch, kteří nesoutěžili, ale zasahovali do soutěže a někdy velmi důrazně. Ne, nechci mluvit o těch, kteří mluví již jako kritikové, ty odbudu jednou větou: „Umění znamená — udělej to!“ Když někdo se nepokusí ani o pomoc, nemá právo ani o tom mluvit. Ono je nejlépeš nedělat vůbec nic — „jen chytrého“. Ale o těch nechci mluvit. Raději o těch, kteří nesoutěžili, ale měli do toho co říci. A to jsou rodiče soutěžících. Jedni jsou takoví, kteří nejen že pomáhají svým dětem, ale těší se z každého úspěchu, drží při soutěži palce, i když zůstali doma. „Napiš nám, jak to dopadlo,“ narizují. A když nacvičovali, radili a všemožně usnadňovali přípravu. „Možná, že bys měla dojít k panu učiteli, poradit se, jak se to recituje; zdá se mi, že ta čestina není u tebe tak dobrá.“ Anebo: „Předříkej mi to ještě nahlas, zazpívej mi to, tenhle taneček, pamatuj, že se tančil na Ukrajině jinak“ a tak dále. Jeden otec řekl synovi: „Říkáš tu básně, jako uplakaný, v radiu ji recitovali tuhle docela jinak.“ To jsou rodiče, kteří mají zájem o vzdělání svých dětí, všemožně jim pomáhají a dopřejí jim času na nácvik. Ale jsou ještě takoví (bohudík jen málo), kteří nechť ani slyšet o nějakém učení a soutěžení. Jeden účastník se připravoval, aby to doma nevěděli. Docela se jeden otec pochlubil: „Kluk chtěl také jet do Zatece dělat ze sebe šašky, ale já jsem mu to zadržel!“ No ale, tatínku, bylo to od vás

správné? Což vám to není milejší, když se váš syn vzdělává a neseďá v hospodě při pivě a kartách? Místo toho, abyste jeho snahu podpořil, pomohl mu, tak jste mu to kavalérsky „zadržel“. Podívejte se, není to komediantství. A jistě by ho ta práce v hospodářství pak více těšila. Vezměte si příklad z vítěze o pohár všestrannosti Jana Pospíšila, je sám jen s matkou, obhospodaruje 23 ha, tedy práce má jistě dost! A ve volných chvílích si najde nejen sám na sebe čas, ale ještě cvičí druhé, celý soubor, a dojíždí na kole mnoho kilometrů na zkoušky. Proč bráníte svému dítěti v sebevzdělání? A takové případy jsou. Jak lepší je spolupracovat, když ten vedoucí nemá čas na nácvik souboru, a zamešká čas, odmění se mu celý soubor neb skupina tím, že si udělají jeden den všichni volno, sjedou se k němu a pomohou mu za jeho kulturní práci brigádou.

A hned život na vesnici se stane radostnější, něco se děje, život stojí za to, aby se žilo. Podívejte se, jak všichni zapomináme ty řeči, literaturu, zpěvy a tance těch národů, mezi nimiž jsme žili. A není to škoda? Škoda pro vás, a škoda, že to nedáte těm, kdož to neznají. Je to národní umění Slovanů, a máme být na to hrdí. Kdyby takové bohatství měly jiné národy, tak bychom se je snad od nich učili, ale že to máme my, tak to nedokážeme ocenit. Kdo z naší mládeže pomalu bude znát valčík a polku, národní tance české, moravské, slo-

Z oslavy na oslavu

Vítěz v solovém tanci Jiří Šulzenko, který studuje v Plzni, měl před olympiádou velmi mnoho práce, těšil se, že si po ní odpočine. Ale vždy, když si člověk myslí — vyjde to jinak. Sotva proběhla tiskem zpráva, že obsadil první místo v tanci, byl o něho velký zájem, a tak v krátkém čase účinkoval v Plzni na Suworovových oslavách pořádaných KSČ na akademii voj. posádky v Městském divadle v Plzni, na květnových oslavách ZKD a ČSM. Všude recitoval a tančil. A v neděli sotva přijel do Meclova domu, již musel zase do Horšovského Týna, kde účinkoval, a když se vrátil do školy, čekala naň školní akademie. Tomu se říká aktivita. Ovšem dodnes nemůže pochopit, proč dostal takovou trému při vyřazování na olympiádě. To se stává. L.

Ing. Alois Červín:

Koliňák na Volyni

Vzpomínky na Volyni (Pokračování)

Krkolomný způsobem se jednou v týdeníku „Hlas Volyně“ Meduna pokoušel učinit vůdcovský princip, který se ku podivu Polákům dost zamlouval, trochu sympatickým a stravitelným. Myslím, že tím Meduna nikoho z Čechů nezískal, ba redaktor Perný tehdy napsal velmi otevřeně, že Češi mají o vůdcovství trochu odlišné mínění. Bude vůbec dobře, řeknu-li zde, že volynští Češi byli v podstatě velmi přímí a otevření lidé: co na srdci, to na jazyku. Ač si svou otevřeností kolikrát škodili. Ale i po této stránce otevřenosti — svět i národ jí bude potřebovat jako soli vždycky — teď po svém přesídlení k nám dobře zapadli do celonárodního prostředí. O jejich stoprocentně dokonale pracovní morálce ani nemluví, o té soudím, že je všeobecně známa. Přál bych jenom volynským krajanům u nás větší štěstí.

V Mirohošti jsem se stal svědkem těžkého zlomu v rodině tamního starého ukrajinského pravoslavného faráře. Myslím, že farářský úřad byl i v jeho rodě dědičný a starý farář i jeho žena chystali faru pro jediného syna, který vystudoval teologii a když se oženil s jednou Češkou, byl vysvěcen na kněze. Ale mladému knězi žena brzy zemřela a on se oženil po druhé s mladou Ukrajkou. Tím padl celý plán, že by mohl zdědit po otci faru: v pravoslavné církvi se totiž kněží nesmějí ženit po druhé. Mladý kněz musil se vzdát kněžství. Myslím, že to pro jeho rodiče byla velká rána, ale když jsem u nich byl, posuzovali věc již velmi klidně. Syn se pak dal na vědeckou dráhu, začal pěstovat archeologii, obíral se vykopáváním starých památek a získal pro svou práci i velký zájem varšavské vlády.

V Ulbárově dále ke Zdobunovu byl pravoslavný chrám na kopečku a farářem tam byl Vladimír Kačer, nyní farář mezi volynskými krajaně někde na Moravě. Měl za ženu vzdělanou Ukrajkou, bývalou učitelku. Jezdval k nim ze Zdobunova na návštěvu její sympatický synovec, chlapec asi desítiletý. Cíperný hoch si počínal tak dobře jako přísluha — ministrant — při bohoslužbách, že jsem mu jednou řekl: Ty to dotáhneš nejméně na děkana. Jenže v pravoslavné církvi znamená blagočinný něco víc než děkan v katolické církvi, je to asi tolik jako vikář v katolické církvi, tedy kněz, který má dozor nad větším počtem farností. Ku podivu: chlapec byl na moji předpověď velmi hrdý a jeho teta mu jinak nekřácala než blagočinný.

Dál na sever ke Zdobunovu leželo Hlinsko. Tamního faráře Tarnavského z kněžského rodu Tarnavských za války zabíli, myslím, banderovci; jeho bratr Petr, bývalý důstojník, byl farářem ve Velkých Dorohostajích, kde jsem se seznámil s dvojníkem Sienkiewiczova pana Podbipynty, jak jsem již vypravoval.

Tak jsme se poznenáhlu dostali až do Zdobunova, důležité železniční křižovatky, konečné polské stanice na rychlíkové trati z Varšavy; dále na východ byla již sovětská pohraniční stanice Se-

petovka. Zdobunov mně připomínal svým železničářským rázem náš český Nymburk. Byly tam dva pravoslavné chrámy, jeden z nich klášterní, jehož kněží se chovali ke zdobunovským Čechům s takovými sympatiemi, že Češi sem rádi chodili. Ze zdobunovských Čechů vynikal jako jejich stařešina Alexandr Khol, který byl, pokud se pamatuji, též starostou zdobunovského Sokola: měl u nádraží velký obchod se smíšeným zbožím a bylo tam k dostání snad všechno na světě. Jeho syn se vydal do Čech za první republiky a já jsem ho učil na kutnohorské průmyslovce. Pak dostal místo v plzeňské Škodovce, kde vzdálen od rodičů tragicky zemřel.

Přes Zdobunov se na své zpáteční cestě z Moskvy, kde podepsal smlouvu se Sověty, vrátil do Prahy dr. E. Beneš, tehdy ještě zahraniční ministr první republiky, a Zdobunovští jej srdečně zdravili. — Směrem k Sovětskému svazu, ale na jih od tratě vedoucí k Šepetovce, ležela velká česká obec Hulč s výstavným Národním domem. Hulečtí Češi se mně jednou potutelně chlubil, jak vyzráli na Poláky a uchránili si na hasičské zbrojnici český nápis. Na hasičských a sokolských praporech měli volynští krajané pochopitelně jen české nápisy. V Hulči byl farářem Čech Antonín Zajíc, jehož mladší syn, v dětství horlivý sběratel známek, přišel do Prahy jako voják Svobodovy armády a studuje na technice chemii, jako kdysi já. Jeho otec je teď farářem v Kolesovicích u Podbořan. Ani nevím, zda se Zajícovi již shledali se svým staším synem, který jako voják polské armády upadl do německého zajetí.

V Hulči byl velký mlýn, patřící rodině Hovorkové, která měla několik synů a v níž vládla velká solidarita. Myslím, že všichni byli v Svobodově armádě, jak to ostatně učinili ve velké většině volynští Češi. V hulečském Národním domě jsem měl jednou odpoledne „na černo“, t. j. neohlášenou přednášku. Mohlo to projít hladce, nebyť okolnosti, že večer, když jsme se u Zajíců, kde jsem byl hostem, chystali ke spaní, se zastavil v Národním domě na své služební obijáče polský policista, dověděl se o mé přednášce a jel za mnou k Zajícovým. Zabouchal silně na dveře a seděl s ním dobrou hodinu u čaje i hovořil o všem možném, zatím co já jsem byl jak na trní. Tušil jsem prostě, že přijel k vůli mně, ale trvalo celou hodinu, než z něho vyšlo, abych mu ukázal dokumenty. Nu, nemělo to dozvuky, jen jsem od něho dostal poučení, že mám své projevy napřed hlásit na policii. Vždycky to tak dobře nedopadlo, někdy se na mne policisté mračili, když jsem jim s nějakým proslaveným uklouzl. Ale po pravdě řečeno ani jsem nechtěl mluvit nikdy na černo, ale policejní stanice bývaly někdy od českých vesnic tak daleko, že bych býval čas, který jsem chtěl a potřeboval věnovat našim lidem, celý jen projezdil.

Teď se se mnou v duchu zastavte v české vesnici Kvasilově, vzdálené asi čtyři kilometry na západ od Zdobunova a asi stejně daleko od velkého města Rovna. Na Kvasilov byli volynští Češi hrdí. Říkali návštěvníkům Volyně: Počkejte, tam uvidíte dlážděnou hlavní ulici. A opravdu, vstup od železniční zastávky do vesnice byl reprezentativní, hned u železnice byla strojírna ing. Svárovského, který v Kvasilově zastával funkci československého konsula, a pak jste opravdu šli po pěkně dlážděné ulici

k výstavnému pravoslavnému chrámu, zasvěcenému sv. Petru a Pavlu. Podle pravoslavného kalendáře tento svátek se slavil o třináct dní později než u nás, kde se slaví 29. června. Tedy 12. července byla v Kvasilově pout, kterou bych co do slavnostního rázu a poměrně značného rozsahu srovnal s kolínským posvícením. To se do Kvasilova sjížděla skoro celá česká Volyně, protože volynští Češi byli mezi sebou velmi spřízněni. Někdy jste ovšem našli v české volynské vesnici jméno, znějící velmi nečesky a pak jste se na příklad dověděli, že se jedná o počestného Estonce, který se oženil s Češkou. Tak tomu bylo právě i v Kvasilově. Mně jako citeli koupání v Labi — jak bych mohl zapomenout na slavnou kolínskou plovárnu? — bylo na Kvasilově sympatické, že kus cesty za Kvasilovem tekla malá říčka, ve které bylo dost vody k plavání, takže jsem se v ní mohl pěkně vykoupat. Snad vás bude zajímat trochu jazykozpytu. Jak vznikl název vesnice? Rozhodně od slova kvasit, zde to ovšem neznámena na př. lihové či octové kvašení, dýbrž kvašení bahenní. A opravdu, okolí Kvasilova bylo močálovitě, i k té říčce vedla cesta, jež byla trocu bahnitá.

V Kvasilově vycházel týdeník volynských Čechů „Hlas Volyně“, který měl vlastní tiskárnu. Byl jsem též jeho odběratelem a měl jsem tak celý rok přehled o tom, co se na Volyni od mého prázdninového zájezdu stalo nového, až zase došlo k dalšímu mému prázdninovému zájezdu. — Kvasilovští měli pozoruhodného faráře Ukrajince Gervasija Lisického, který měl Čechy rád a naučil se dobře česky.

V sousedním Rovně, kde bylo sídlo starostenského úřadu — podle našich poměrů asi tolik jako krajského —, jsem měl při jedné své návštěvě nesnáze. Myslím, že jsem nebyl daleko od zatčení. Byl jsem se totiž představit na starostenském úřadě a předložil jsem mladému úředníku své dokumenty, pas s fotografií v civilním oděvu a potvrzení polského konsulátu v Praze, že duchovní osobě, dr. A. Červínovi, se povoluje působení mezi volynskými Čechy. Teď si představte takového polského beckovského mladého muže, který má v ruce pas, kde duchovní osoba má také inženýrský titul. Jak to dát dohromady? Mám mladého rovenského úředníka v podezření, že mne pokládal za československého špiona. Nedívaje se mně do očí, zamračeně mne vyzval, abych počkal v předsíni a pak spěšně s mými dokumenty zmizel na druhé straně budovy. Venku vládlo dopolední vedro a já jsem čekal v stinné předsíni dobrou hodinu, než se ještě více zakaboněný mladý úředník mimo mne vrátil a vyzval mne, abych šel za ním. Ve své úřadovně pak opět, aniž se nějak omluvil, ba aniž se na mne vůbec podíval, beze slova a nejvyšší zamračeně mně vyhotovil dovolení, že smím působit v rovenském starostenství. — Co asi předcházelo tomuto zamračenému úřadování? Vykládal jsem si své předlouhé čekání v předsíni tak, že v té době se odehrál pilný telefonický rozhovor mezi mladým úředníkem a přednostou církevního oddělení v Lucku, radou Gabrielem, který mne na štěstí dobře osobně znal a asi vysvětlil mladému úředníku záhadu mé osobnosti. Ale na to zamračené a nevlidné přijetí na starostenském úřadě v Rovně nezapomenu. Nebývalo mně vždy dobře mezi Poláky.

Dále k západu od Rovna byla stanice Armatniów, odkud byly asi tři kilo-

metry do farnosti nejstaršího českého volyňského kněze Vladimíra Zacha, do Romanova. K jeho farnosti patřila též malá česká obec Kopče. Zach je teď farářem v Zatci a v Postoloprtech. Na Volyni měl krásné hospodářství, ležící přímo u živé silnice, která vede do Rovna. Vypravoval mi po svém odstěhování do Čech, jak na horké půdě tam žili. Kraj se jen hemžil banderovci.

Rozloučím se s volyňskými Čechy třemi epizodami, vystihujícími poměr mezi nimi a Poláky, i jejich otevřenost. První epizoda se odehrála mezi jedním mladým Čechem a polským úředníkem, nevím již, na kterém úřadě. Přišel Čech v nějaké úřední záležitosti k úřadu a zastihl úředníka při pilné práci, myslím, že si loupal pomeranč. Když mu Čech vysvětlil, proč přichází, odpověděl mu Polák se zřejmou nechutí: Proseďte panu jutro (asi: přijďte zítra). Jenže tohle na Čecha neplatilo. Vysvětlil úředníku, že pro něho je jízda k úřadu velkou ztrátou času a že si ji nemůže častěji dovolit. Podotkl též, že pracuje i na daně pro polský stát, zkrátka nepovolil, až mu úředník věc vyřídil. Takových případů jsem slyšel na Volyni více a Čechové při vypravování o nich srovnávali svůj postoj s postojem chudých Ukrajinců v podobných případech. Když polský úředník odbyl ukrajinského chudáka odkazem na zítřek, řekl si Ukrajinec, asi v řeči ukrajinské turecké slovo: Kismet (osud), sedl si na práh úřední budovy, otevřel pytlík se slunečnicovými jádry a smířen s osudem začal je rozkousávat, vyplivuje je prázdne slupky před sebe a kolem sebe. A ovšem čekal trpělivě. — Epizoda č. 2 se odehrála v nočním vlaku na jedné volyňské trati v době, kdy Beck pracoval proti Československu. Ve vagonu bylo málo místa a jeden Polák vyzval jednoho cestujícího Čecha, aby se raději odstěhoval do Prahy a zde ve vlaku a vůbec na Volyni nezabíral místo, patříci Polákům. Jenže náš Čech se nedal. Energeticky vysvětlil Polákovi, že se v tomhle kraji narodil a že zde pracuje pro polský stát, ale že asi sotva totéž může o sobě říci Polák, který se sem přistěhoval bůhví odkud. — A konečně třetí epizoda, kterou na jedné schůzi Zahraničního ústavu vypravoval nynější předseda ústavu, Věnceslav Švihovský, také volyňský Čech, který se narodil v Hlinsku. Zúčastnil se za první republiky jako zástupce Zahraničního ústavu nějakého jubilejního výročí volyňské Matice školské a navštívil při té příležitosti i českou školu ve svém rodišti. Byl přítomen vyučování polským dějinám, kterým se vyučovalo polsky. Vypravoval nám, jak se v duchu chvěl obavami, aby děti, jmenující — jako když bičem mrská — za sebou polské krále a královny, neztratily české národní uvědomění a nepropadly popoštění.

Nuže, teď vše dopadlo tak, že jsou Volyňáci u nás ve staré vlasti a nemusí se již bát o ztrátu své národnosti. Třetí plochy mezi námi a Poláky, doufám, odpadly a odpadnou a bylo by dobře využít znalosti polštiny našich Volyňáků a konečně i jejich znalosti polské národní povahy — vcelku se s Poláky vždycky dobře snášeli — k vytvoření a udržení dobrých vztahů mezi naší republikou a Polskem.

Konec

S bolestí v srdcích a se slzami v očích oznamujeme všem přátelům a známým, že dne 26. dubna 1949 skončil svůj mladý život v Košticích u Podbořan

Alexandr Janiček,

nar. 1911, býv. přísl. čs. zahr. armády v SSSR. Zemřel po tragické nehodě na motorce. Pohřeb drahého zesnulého se konal 29. 4. 1949 a pohřben byl na místním hřbitově v Pšově.

Jménem pozůstalých: Ludmila Janičková, manželka, Vladimír a Jaroslav, synové.

Úmrtí

Hlubokým žalem sklíčením podáváme tímto svým známým bolestnou zprávu, že nás opustil náš drahý a milovaný manžel, otec a dědeček

FRANTIŠEK DOLEČEK

nar. 1882 v Chalíně u Žitomiru na Volyni. Zemřel 17. 5. 49 večer ve Velemyševsi u Zatce. Pohřeb zesnulého se konal v pátek 20. 5. 49 o 14. hod. v Zatci.

Jménem pozůstalých:

Františka Dolečková, manželka, Běta, František, Marie, Václav, děti a rodina Dolečková.

Dne 15. t. m. uplynulo pět let od doby, kdy odešel ve věku 40 let náš drahý manžel a otec

Vladimír Kulhánek

z Olšanky u Žitomíru.

S bolestí na vás vzpomínáme a nikdy nezapomeneme. Odpočívajte v pokoji a země budiž vám lehká!

Vzpomínají manželka a děti.

V září t. r. uplyne 5 let od doby, kdy navždy dotlouklo srdce našeho drahého syna a bratra Václava Kočky, nar. 25. 10. 1923 v Novostavcích na Volyni. Padl jako příslušník 1. čs. sam. brigády v SSSR v bojích u Dukly.

Spí sladce, drahý Věno, budiž ti země, již si vroucně miloval, lehkou.

Odešel jsi, ale v našich srdcích stále žiješ, my na tebe nikdy nezapomeneme.

Kdož jste ho znali, věnujte mu tichou vzpomínku.

Vzpomínají matka, sestry Evženie, Nášťa a Marie.

Poděkování. Upřímně děkujeme všem, kteří svou účastí na poslední cestě projevili poctu našeho drahé matce, tchyni a babičce, paní

Anně Břečkové.

Náš horoucí dík patří zvláště důstojnému panu faráři, jenž svým pročitěným projevem, plným soustrasti, útechy a něhy snažil se zmírniti náš velký žal. Náš dík patří také pěveckému sboru ze Zatce za provedení krásných písní k počtě zesnulé. — Dcery, zeťové, vnuci a pravnučka.

Úmrtí

Hlubokým žalem sklíčením oznamujeme všem přátelům a známým, že nás navždy opustil náš milovaný manžel, otec, bratr, tchán, švagr, strýc a dědeček

Antonín Kratochvíl,
rolník na odpočinku

z Moldavy I na Volyni. Zesnul tiše po dlouhém utrpení v pondělí 18. dubna 49 o 19. hod. ve věku 73 let. Pohřeb našeho drahého zesnulého se konal ve středu 20. dubna 1949 o 17. hod. Pohřben jest v Liptani, okr. Krnov. Kdo jste ho znali, věnujte mu tichou vzpomínku.

Jménem pozůstalých: Anna Findejsová, manželka, rodiny Rampasova, Holštejnova, Černožorská a Rampasova.

Všem, kteří doprovodili zesnulého na poslední cestě, srdečně děkujeme.

Úmrtí

V zarmoucení podáváme svým přátelům a známým zprávu, že nás opustil po dlouhé nemoci náš milovaný manžel, tatínek, bratr, švagr, tchán a dědeček, pan

Alexandr Justýn

z Rovna na Volyni. Zemřel v neděli dne 8. května 1949 o 10.45 hodině ve věku 60 let ve veřej. okresní nemocnici v Zatci.

Pohřeb drahého zesnulého se konal ve středu dne 11. května 1949 ve Veleticích z domu smutku čp. 22 o 15. hodině, kde byla tělesná schránka vykropena a na hřbitově v Holeděčku k věčnému spánku uložena.

Jménem pozůstalých: Antonie Justýnová, manželka, Václav a Vladimír Justýnovi, synové, Emilie Justýnová, snacha, Jaroušek, vnouče.